

የታክስ ደረሰኝ አጠቃቀም እና አስተዳደር መመሪያ

ቁጥር 165/2013

መጋቢት 2011 ዓ.ም
አዲስ አበባ

የታክስ ደረሰኝ አጠቃቀም እና አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 165/2013

ማናኛውም ግብይት በደረሰኝ መከናወን ያለበት መሆኑ በህግ ስለተደነገገ ታክስ ከፋዮች ደረሰኝ አሳትመው ስለሚጠቀሙበት ሁኔታ እና የህትመት ድርጅቶችም ደረሰኝ ሲያትሙ ሊያደርጉት ስለሚገባው ጥንቃቄ በዝርዝር መደንገግ በማስፈለጉ የገቢዎች ሚኒስቴር በፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2008 አንቀጽ 19(4) በተሠጠው ሥልጣን መሠረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል።

ክፍል አንድ

ጠቅላላ ድንጋጌ

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “የታክስ ደረሰኝ አጠቃቀም እና አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 165/2013 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

2. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያስጠው ካልሆነ በስተቀር ለዚህ መመሪያ አፈፃፀም ፦

1/ “የእጅ በእጅ ሽያጭ ደረሰኝ” ማለት ዕቃ ወይም አገልግሎት ለሚገዙ ሰዎች ሻጭ የሚሰጠው የግብይት ማረጋገጫ ሰነድ ሆኖ የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ፣ የተርን አቨር ታክስ ደረሰኝ እና ከነዚህ ታክሶች ነፃ ለሆኑ ግብይቶች የሚሰጥ ሰነድ ሲሆን ቦን እና ትኬትን ያካትታል።

2/ “የዱቤ ሽያጭ ደረሰኝ” ማለት ዕቃ ወይም አገልግሎት በዱቤ ለሚገዙ ሰዎች ሻጭ የሚሰጠው የግብይት ማረጋገጫ ሰነድ ሆኖ የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ፣ የተርን አቨር ታክስ ደረሰኝ እና ከነዚህ ታክሶች ነፃ ለሆኑ ግብይቶች የሚሰጥ የዱቤ ሽያጭ ደረሰኝን ያካትታል።

- 3/ "የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ" ማለት በታክስ ክፋዩ ሥም በጥሬ ገንዘብ፣ በፔክ ወይም በባንክ ለተከፈሉ ወይም ገቢ ለተደረጉ ከንግድ ስራው ጋር ላልተገናኙ ሌሎች ገቢዎች ወይም ገዢው ቀደም ሲል በዱቤ የተሸጠለትን ዕቃ ወይም አገልግሎት ክፍያ ሲፈጽም የሚሰጥ ማረጋገጫ ሲሆን ዕቃ ወይም አገልግሎት ሽያጭ ስለመፈፀሙ የተሰጠ ደረሰኝን አይጨምርም፡፡
- 4/ "ከተከፋይ ሒሳብ ላይ ለተቀነሰ ግብር የሚሰጥ ደረሰኝ" ማለት ዕቃ ወይም አገልግሎት ገዢ የፈጸመ ሰው ከክፍያው ላይ ግብር ለተቀነሰበት ሰው የሚሰጥ የክፍያ ማረጋገጫ ሰነድ ነው፡፡
- 5/ "የግዢ ማረጋገጫ ደረሰኝ" ማለት በታክስ ባለስልጣኑ ዕውቅና ለተሰጣቸውና ደረሰኝ ሊቀርብላቸው ላልቻሉ ግብይቶች ገዢ ስለመፈፀሙ ለማረጋገጥ በገዢው ተዘጋጅቶ በወጪ ማስረጃነት የሚቀርብ ሰነድ ነው፡፡
- 6/ "በገዢው ተይዞ ለሚከፈል የተጨማሪ እሴት ታክስ የሚሰጥ ደረሰኝ" ማለት ታክሱን ቀንሰው የሚያስቀሩ ወኪሎች ታክሱን ቀንሰው ስለማስቀረታቸው የሚሰጥ የማረጋገጫ ሰነድ ነው፡፡
- 7/ "የታክስ ዴቢት ወይም የታክስ ክሬዲት ሰነድ" ማለት የተጨማሪ እሴት ታክስ የሚከፈልበት ግብይት ዋጋ በአዋጅ ቁጥር 285/94 አንቀፅ 13/1/ መሠረት ማስተካከያ ሲያስፈልገው ለታክሱ በተመዘገበ አቅራቢ ለገዢ የሚሰጥ የክሬዲት ወይም ዴቢት ማረጋገጫ ሰነድ ነው፡፡
- 8/ "የኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ" ማለት በታክስ ባለስልጣኑ ተረጋግጦ ዕውቅና የተሰጠው ሰፍትዌር እንዲጠቀም የተፈቀደለት ታክስ ክፋይ ገንዘብ ስለመቀበሉ የሚሰጥ በኮምፒውተር የተዘጋጀ የሽያጭ ወይም የገንዘብ መቀበያ ሰነድ ነው፡፡
- 9/ "ቦን" ማለት በፕሮጀክት ደረጃ በርካታ ተጠቃሚዎችን የሚያስተናግድ ወይም መጠኑ ከአስር ብር በታች ለሆነ ግብይት ለገዢ የሚሰጥ እና የአቅራቢውን መረጃ የያዘ ሰነድ ሆኖ ለወጪ ማቀናነስ አላማ የማያገለግል ሰነድ ነው፡፡
- 10/ "ትኬት" ማለት የሲኒማ አገልግሎት የሚሰጡ፣ ባዛር እና ኤግዚቢሽን የሚያዘጋጁ እና የመዘቃ ኮንሰርት የሚያቀርቡ እንዲሁም የከተማ አውቶብስ ትራንስፖርት እና መሰል አገልግሎት የሚሰጡ አካላት ከተገልጋዮች ለመግቢያ እና ለመጓጓዣ አገልግሎት የሚያስከፍሉት የገንዘብ መጠን በቅድሚያ የታተመበት ደረሰኝ ነው፡፡

- 11/ "የቫውችር ደረሰኝ" ማለት በወጪ ንግድ የቀረጥ ማበረታቻ ሥርዓት በአዋጅ ቁጥር 768/2004 መሠረት የሰንድድ ግብዓት አቅርቦት መጋዘን ሥርዓት የተፈቀደለቸው ለቫውችር ተጠቃሚዎች ዕቃ ሲሸጡ የሚሰጡት ደረሰኝ ነው።
- 12/ "የማንዋል ደረሰኝ" ማለት ታክስ ከፋይ ለታክስ ዓላማ የሚጠቀምበትና በታክስ ባለሥልጣኑ ዕውቅና እና ፈቃድ አግኝቶ በማተሚያ ቤት የታተመ እና ተከታታይ ቁጥር ያለው ሰነድ ነው።
- 13/ "ማተሚያ ቤት" ማለት ለታክስ ዓላማ ደረሰኞችን ለማተም የሚያስችል የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የተሰጠው ሰው ነው።
- 14/ "የምስክር ወረቀት" ማለት የሽያጭ ወይም የገንዘብ መቀበያ ደረሰኞች እና የግዢ ማረጋገጫ ልዩ መለያ በማድረግ ህትመት ለማከናወን እንዲችሉ ለማተሚያ ድርጅቶች የሚሰጥ የብቃት ማረጋገጫ ሰነድ ነው።
- 15/ "የመንግስት ባለበጀት መስሪያ ቤት" ማለት በክፍል ወይም በሙሉ በመንግስት በጀት የሚተዳደር የመንግስት መስሪያ ቤት ነው።
- 16/ "አዋጅ" ማለት የፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 983/2008 ነው።
- 17/ "ደንብ" ማለት የፌዴራል የታክስ አስተዳደር ደንብ ቁጥር 407/2009 ነው።
- 18/ "የታክስ ባለሥልጣን" ማለት የገቢዎች ሚኒስቴር፣ የክልል ገቢዎች ባለስልጣን፣ የአዲስ አበባ ከተማ እና የድሬዳዋ ከተማ አስተዳደር ገቢዎች ባለስልጣን ማለት ሲሆን ቅርንጫፍ ጽ/ቤቶቻቸውንም ይጨምራል።
- 19/ "ሚኒስቴር" ማለት የገቢዎች ሚኒስቴር ነው።
- 20/ "ሰው" ማለት የተፈጥሮ ሰው ወይም በህግ የሰውነት መብት የተሰጠው አካል ነው።
- 21/ በዚህ መመሪያ በወንድ ያታ የተገለፀው ለሴትም ተፈጻሚነት አለው።
- 22/ በዚህ መመሪያ ውስጥ ትርጉም ያልተሰጣቸው ቃላት በፌዴራል የገቢ ግብር አዋጅ እና በፌዴራል የታክስ አስተዳደር አዋጅ የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ።

3. የተፈጻሚነት ወሰን

የሒሳብ መዝገብ እንዲይዙ በአዋጁ በሚገደዱ የደረጃ “ሀ” እና “ለ” ታክስ ከፋዮች ወይም በፍላጎት የሒሳብ መዝገብ ለሚይዙ የደረጃ “ሐ” ታክስ ከፋዮች እንዲሁም የገቢ ግብር ወይም የተጨማሪ እሴት ታክስ ቀንሰው ገቢ የማድረግ ኃላፊነት በህግ የተጣለባቸው ወኪሎች እና በህትመት ድርጅቶች ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

ክፍል ሁለት

የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ አሰጣጥ እና የደረሰኝ ይዘት

4. ተቀባይነት ስለሚኖረው ደረሰኝ

1/ በዚህ መመሪያ መሰረት ተቀባይነት ያለው እና ጥቅም ላይ የሚውል የታክስ ደረሰኝ የሚባለው፡

ሀ) ከመታተሙ በፊት የተፈቀደና የተመዘገበ እንዲሁም የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት በተሰጠው ማተሚያ ቤት የታተመ ሲሆን፤

ለ) በታክስ ባለስልጣኑ ዕውቅና ከተሰጠው ማተሚያ ቤት ወይም በገንዘብ ሚኒስቴር የታተመ ወይም እንዲታተምና ጥቅም ላይ እንዲውል የተፈቀደ ሲሆን፤

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሰረት ፈቃድ አግኝቶ የሚታተም ደረሰኝ ልዩ መለያ እንዲኖረው የታክስ ባለስልጣኑ ሊወስን ይችላል።

5. የማንዋል ደረሰኝ ህትመት ፈቃድ ለማግኘት ማሟላት ያለበት ቅድመ ሁኔታ

1/ ማንኛውም የማንዋል ደረሰኝ ለማሳተም የሚፈልግ ታክስ ከፋይ የህትመት ፈቃድ ለማግኘት የሚከተሉትን ቅድመ ሁኔታዎች ማሟላት አለበት ።

(ሀ) በኢንቨስትመንት ሂደት ላይ ያለና የንግድ ስራ ያልጀመረ ሲሆን ከተከፋይ ሒሳብ ላይ ለተቀነሰ ግብር የሚሰጥ ደረሰኝ ለማሳተም የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የኢንቨስትመንት ሰርተፍኬት፤

(ለ) ከተከፋይ ሒሳብ ላይ የንግድ ትርፍ ግብር ቀንሰው እንዲያስቀሩ ውክልና የተሰጣቸው ድርጅቶች፤ መስሪያ ቤቶች ወይም ግለሰብ ነጋዴዎች ከተከፋይ ሒሳብ ላይ ለተቀነሰ ግብር የሚሰጥ ደረሰኝ ለማሳተም የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፤

(ሐ) የንግድ ስራ ፈቃድ ያላወጣና የመደበኛ ሽያጭ ያልጀመረ ሰው የሙከራ ምርት ለመሸጥ ወይም ከግንባታ ሥራ የተረፈ ዕቃ ለመሸጥ የሚያገለግል ደረሰኝ ለማሳተም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ሀ) ከተገለጸው በተጨማሪ ምክንያቱን የሚገልጽ ደብዳቤ ማቅረብ ይኖርበታል፤

(መ) በንግድ ሥራ ላይ የተሰማራ ታክስ ከፋይ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና ሕጋዊ የንግድ ሥራ ፈቃድ እና ምዝገባ ሰርተፊኬት፤

(ሠ) የተጨማሪ እሴት ታክስ ቀንሶ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት የተጣለበት ወኪል የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር ማቅረብ አለበት፡፡

2/ በንግድ ስራ ላይ የተሰማራ ሆነ ያልተሰማራ ሰው በሚታተመው ደረሰኝ ላይ የድርጅቱ የንግድ ምልክት (logo) እንዲካተት ጥያቄ ያቀረበ እንደሆነ ከኢትዮጵያ አዕምሯዊ ንብረት ጽ/ቤት የንግድ ምልክቱ የተመዘገበበትን ማስረጃ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከተው እንደተጠበቀ ሆኖ ደረሰኝ ለማሳተም ጥያቄ የሚያቀርበው ሰው በሚታተመው ደረሰኝ ላይ የንግድ ስም እንዲጠቀስ በሚፈልግበት ጊዜ የንግድ ስም ምዝገባ ምስክር ወረቀት ማቅረብ አለበት፡፡

4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ የደረሰኝ ህትመት ጥያቄ የሚያቀርብ ማንኛውም ሰው በዚህ መመሪያ ከተገለፁት በተጨማሪ የማንዋል ደረሰኝ ሊይዝ የሚገባውን መረጃ ያካተተ እና ማሳተም የሚፈልገውን የደረሰኝ ብዛትና የዓይነት ናሙና ማቅረብ አለበት፡፡

5/ ማንኛውም ደረሰኝ ለማሳተም ጥያቄ የሚያቀርብ ሰው ለማሳተም የሚፈልገውን የማንዋል ደረሰኝ አይነትና ብዛት ከደረሰኝ ናሙናው ጋር በደረሰኝ ህትመት መጠየቂያና መፍቀጃ ቅጽ ላይ በመሙላት ታክስ ለሚከፍልበት ቅ/ጽ/ቤት ማቅረብ አለበት፤

6/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) እና (5) መሰረት ታክስ ከፋዩ እንዲታተም የሚፈልገውን የደረሰኝ ናሙና ሲያቀርብ በመመሪያው ላይ ከተገለፀው የደረሰኝ ናሙና ቅጽ ጋር በማመሳከር ደረሰኙ ሊይዛቸው የሚገቡ መረጃዎችን ስለማሟላቱ ፈቃድ ከመሰጠቱ በፊት መረጋገጥ ይኖርበታል፡፡

6. ማንዋል ደረሰኝ ሲታተም ደረሰኝ ሊይዛቸው የሚገባው ዝርዝር መረጃዎች

1/ የማንዋል ሽያጭ ደረሰኝ ሲታተም ቢያንስ የሚከተሉትን መሠረታዊ መረጃዎች ሊይዝ ይገባል፡፡

ሀ) የአቅራቢው ሙሉ ስም ከነ አያት፣ አድራሻ፣ የንግድ ስም፣ አስቀድሞ የተመዘገበ የታተመ (Pre-Printed) ፤

ለ) የአቅራቢው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፣ ታክስ ከፋዩ ለተጨማሪ እሴት ታክስ የተመዘገበ ከሆነ የምዝገባ ቁጥሩና ለታክሱ የተመዘገበበት ቀን ፣ አስቀድሞ የተመዘገበ የታተመ (Pre-Printed) ፤

ሐ) የደረሰኙ ተከታታይ ቁጥር ፣ አስቀድሞ የተመዘገበ የታተመ (Pre-Printed) ፤

መ) የገዢው ሙሉ ስም፣ አድራሻና የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር መመዝገቢያ ክፍት ቦታ ያለው፤

ሠ) የተሸጠው ዕቃ ወይም የተሰጠው አገልግሎት ዓይነትና የገንዘብ መጠን የሚገለጽበት ክፍት ቦታ ያለው፤

ረ) በሽያጭ ፖሊሲ ወይም በውል ምክንያት የተደረገ የሽያጭ ቅናሽ ገንዘብ መጠን የሚገለጽበት ክፍት ቦታ ያለው፤

ሰ) ታክስ በሚከፈልበት ግብይት ላይ የሚከፈለው የተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም የተርን ኦቨር ታክስ መጠን የሚገለጽበት ክፍት ቦታ ያለው፤

ሸ) በፊደል እና በአሃዝ የተፃፈ ጠቅላላ የሽያጭ ወይም የግብይት ዋጋ መጠን የሚገለጽበት ክፍት ቦታ ያለው፤፤

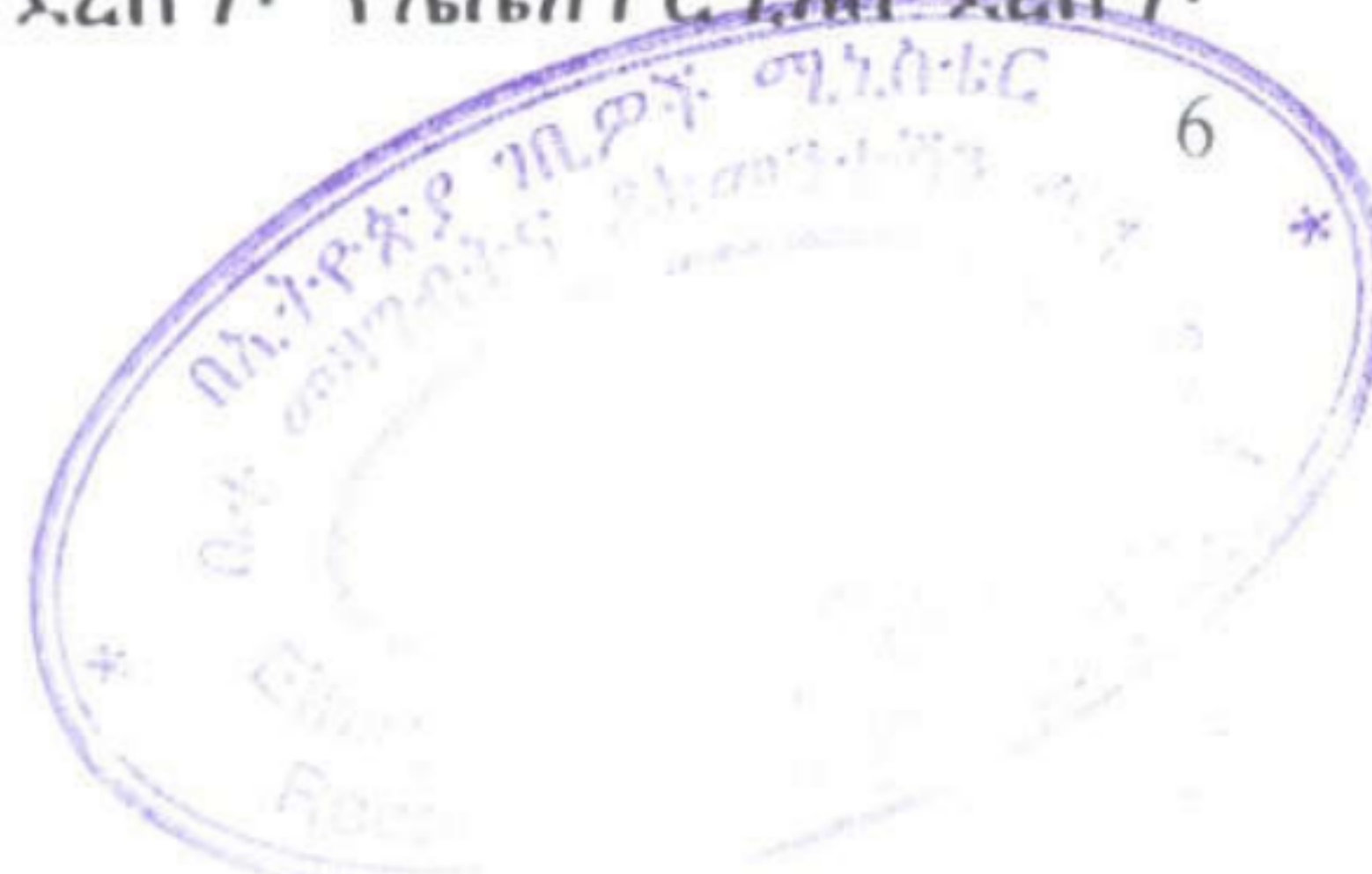
ቀ) ደረሰኙ የተሰጠበት ቀን የሚጻፍበት ክፍት ቦታ፤

በ) ደረሰኙን ያዘጋጀው ወይም ገንዘቡን የተቀበለው ሠራተኛ ስምና ፊርማ የሚሰፍርበት ክፍት ቦታ፤

ተ) የደረሰኝ አታሚው ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፣ ደረሰኙ የታተመበት ቀንና የአታሚው የብቃት ማረጋገጫ ምስክር ወረቀት ቁጥር እና የአታሚው ስልክ ቁጥር አስቀድሞ የታተመበት (Pre-Printed) ፤

ቸ) የሽያጭ ደረሰኙ እንዲታተም በታክስ ባለሥልጣኑ የተፈቀደበት ደብዳቤ ቁጥርና ቀን አስቀድሞ የታተመበት (Pre-Printed) ፤

2/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ፣ የተርን ኦቨር ታክስ ደረሰኝ፣ የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ፣ የኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ፣

ከተከፋይ ሒሳብ ላይ ታክስ ተቀንሶ ገቢ የሚደረግበት ደረሰኝ፣ የታክስ ደብት እና ክሬዲት ሰነድ፣ ቦን እና ትኬት፣ የግዥ ማረጋገጫ ደረሰኝ፣ መያዝ የሚገባው መረጃ ከዚህ መመሪያ ጋር በተያያዘው ናሙና የተመለከው ይሆናል።

7. የማንዋል ደረሰኝ ህትመት ፈቃድ አሰጣጥ እና አጠቃቀም

- 1/ ከአንድ በላይ በሆኑ ክልሎች ወይም ከተማ አስተዳደሮች የሚነግድ ወይም ቤት የሚያከራይ የተጨማሪ እሴት ታክስ ተመዝጋቢ ግለሰብ ታክስ ከፋይ በእያንዳንዱ ክልል ወይም ከተማ አስተዳደር ለሚያከናውነው ግብይት የሚሰጠው ደረሰኝ ዋና ምዝገባ ባክናውነበት ክልል ወይም ከተማ አስተዳደር በሚገኘው የታክስ ባለስልጣን ወይም በገቢዎች ሚኒስቴር ብቻ የተፈቀደና በአንድ አታሚ የታተመ መሆኑን አለበት።
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት የህትመት ፈቃድ የሰጠው ክልል ወይም ከተማ አስተዳደር ታክስ ባለስልጣን ለታክስ ከፋይ የፈቀደውን የደረሰኝ አይነትና ብዛት ታክስ ከፋይ የንግድ ስራውን ለሚሰራባቸው ወይም ቤት ለሚያከራይባቸው ሌሎች ክልሎች ወይም ከተማ አስተዳደሮች መረጃውን በቋሚነት መላክ አለበት።
- 3/ በስሩ ቅርንጫፎች ያሉት የንግድ ድርጅት ለቅርንጫፎቹ የሚጠቀምበት የታክስ ደረሰኝ ዋና ምዝገባ ባደረገበት ክልል ወይም ከተማ አስተዳደር በሚገኘው የታክስ ባለስልጣን ወይም በገቢዎች ሚኒስቴር ፈቃድ የሚታተም ይሆናል።
- 4/ ከአንድ በላይ የንግድ ሥራ ዘርፍ እና የንግድ አድራሻ ያለው ታክስ ከፋይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት አሳትሞ በሚጠቀምበት ደረሰኝ ላይ ሁሉም ዘርፎች እና አድራሻቸው ተጠቃሎ መታተም ይኖርበታል።
- 5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 እና 3 መሰረት ታክስ ከፋይ በተለያየ ቦታ ለሚገኝ የንግድ ስራ ግብይት ወይም የቤት ኪራይ ገቢ መሰብሰቢያ እንዲውል ተከፋፍሎ የሚሰራጭ የማንዋል ደረሰኝ ጥራዝ ዝርዝር ስርጭቱ እንደተከናወነ የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ ለሰጠው የታክስ ባለስልጣን በጽሑፍ ማሳወቅ አለበት።
- 6/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (5) መሠረት የማንዋል ደረሰኝ የህትመት ፈቃድ የሰጠ የክልል ወይም የከተማ አስተዳደር ታክስ ባለስልጣን ወይም የገቢዎች ሚኒስቴር ታክስ ከፋይ ስለተሰራጨው የማንዋል ደረሰኝ ጥራዝ ዝርዝር ያቀረበለትን መረጃ ታክስ ከፋይ የንግድ

ስራውን ለሚሰራባቸው የፌዴራል፣ የክልል ወይም የከተማ አስተዳደር ታክስ ባለስልጣናት በቋሚነት መላክ አለበት፡፡

8. የኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ የአጠቃቀም ፈቃድ አሰጣጥ

- 1/ በሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ መጠቀም የማይችል ታክስ ከፋይ የታክስ ባለስልጣኑን በማስፈቀድ የኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ መጠቀም ይችላል፡፡
- 2/ የኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ መጠቀም የሚፈልግ ታክስ ከፋይ በሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ መጠቀም የማይችልበትን አሳማኝ ምክንያት ገልጾ ጥያቄውን ታክስ ለሚከፍልበት የታክስ ባለስልጣን በጽሑፍ ማቅረብ አለበት፡፡
- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት የቀረበው ጥያቄ ተቀባይነት ሲያገኝ የታክስ ባለስልጣኑ ታክስ ከፋዩን የኮምፒውተር ፕሮግራም ሶፍትዌሩን የሰራውን ሰው ስም፣ የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር እና ህጋዊ የንግድ ስራ ፈቃድ እንዲያቀርብ በማድረግ ጥያቄው በቀረበ በ10 ቀናት ውስጥ ውሳኔውን በጽሑፍ መግለጽ ይኖርበታል፡፡
- 4/ ታክስ ከፋዩ በኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ ለመጠቀም ፈቃድ የሚሰጠው፡
 - ሀ) የሚያቀርበው ሶፍትዌር በኮምፒውተር ፕሮግራም አማካኝነት የሚታተመው ደረሰኝ በያንስ ከዚህ መመሪያ ጋር በተያያዘው ደረሰኝ ናሙና ላይ የተመለከቱትን መረጃዎች የሚይዝ ሆኖ ሲገኝ፣ እና
 - ለ) ለታክስ መረጃ ጥቅም ላይ የሚውል መረጃ እንደማይቀየር ለማረጋገጥ እና ተከታታይ የሆነ የደረሰኝ ቁጥር ለማተም በሚያስችል አኳኋን የተዘጋጀ የኮምፒውተር ፕሮግራም መሆኑ ሲረጋገጥ ብቻ ነው፡፡

ክፍል ሦስት

የማንዋል ደረሰኝ አጠቃቀም

9. ከሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ ውጪ ደረሰኝ የመስጠት ግዴታ

- 1/ የሒሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ ያለበት እና በራሱ ፍላጎት የሒሳብ መዝገብ የሚይዝ ታክስ ከፋይ የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ በሚበላሽበት ጊዜ ወይም በእድሳት ላይ

በሚሆንበት ጊዜ ወይም የኤሌክትሪክ ኃይል በሚቋረጥበት ጊዜ ለሚያከናውነው ሽያጭ የማንዋል ደረሰኝ መስጠት አለበት፡፡

- 2/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ ቢኖርም የሂሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ ያለባቸው ሆነው የየዕለት የንግድ እንቅስቃሴ የሌላቸው ወይም በልዩ ሁኔታ የሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያ ለመጠቀም የማይገደዱ የንግድ ዘርፎች እና በገንዘብ መጠን ተገድቦ በማንዋል ደረሰኝ እንዲጠቀሙ የተፈቀደላቸው ታክስ ከፋዮች ዝርዝር የታክስ ባለስልጣኑ በሚያወጣው ሰርኩላር ይወሰናል፡፡

10. ቦንና ትኬት የሚሰጥባቸው ሁኔታዎች

- 1/ በሆቴሎች፣ በሱፐርማርኬቶች፣ በፌስቶራንቶች፣ በመጠጥ ቤቶች፣ በካፍቴሪያዎች፣ በግሮሰሪዎች፣ በሽቀጣ ሽቀጥ ሽያጭ ንግድ ሥራ እና ተመሳሳይ እቃና አገልግሎት በመሸጥ የተሰማሩ ታክስ ከፋዮች በችርቻሮ ደረጃ ሽያጭ የሚያከናውኑ በሚሆንበት ጊዜ የሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያ ሲበላሽ ወይም ለእድሳት ሲላክ ወይም የኤሌክትሪክ ኃይል በሚቋረጥበት ጊዜ ለሚያከናውኑት ሽያጭ በታክስ ባለሥልጣኑ እንዲታተም ፈቃድ በተሰጠው ቦን መጠቀም አለባቸው፡፡
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተገለጸው እንደተጠበቀ ሆኖ በተለያዩ የንግድ ዘርፍ የተሰማሩ ታክስ ከፋይ በአንድ ጊዜ ለሚያከናውነው ግብይት የሚከፈለው የተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም ተርን ኦቨር ታክስ ወይም ከታክስ ነጻ የሆነ ግብይት ጠቅላላ ዋጋ ከብር አስር የማይበልጥ ከሆነ እና በወቅቱ የሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያ መጠቀም የማይችል ከሆነ በታክስ ባለሥልጣኑ ፈቃድ የታተመ ቦን መጠቀም አለበት፡፡
- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) አፈጻጸም ታክስ ከፋዩ የሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያ መጠቀም አልቻለም የሚባለው ግብይቱ በሚከናወንበት ሰዓት የሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያው በብልሽት ላይ ከሆነ፣ በእድሳት ላይ ያለ ከሆነ ወይም የኤሌክትሪክ አገልግሎት ተቋርጦ ከሆነ ብቻ ነው፡፡
- 4/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) የተጠቀሰው ቢኖርም የሂሳብ መዝገብ መያዝ ያለበት ታክስ ከፋይ የተቀበለው ቦን ለግዥው ማረጋገጫ ወይም ለታክስ ለማቀናነሻ ተቀባይነት የሌለው በመሆኑ ለግብይቱ መቀበል ያለበት የማንዋል ደረሰኝ ብቻ ነው፡፡

- 5/ ባዛር፣ ኤግዚቢሽን እና የመዘዋወር ኮንሰርት የሚያዘጋጁ ታክስ ከፋዮች በታክስ ባለሥልጣኑ ፈቃድ የታተመ ትኬት መጠቀም የሚችሉት የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያው ሲበላሽ ወይም በእድሳት ላይ ሲሆን ወይም የኤሌክትሪክ ኃይል በሚቋረጥበት ጊዜ ብቻ ይሆናል።
- 6/ በታክስ ባለስልጣኑ ፈቃድ የታተመ ቦን እና ትኬት የሚጠቀሙ ታክስ ከፋዮች የየዕለቱን ሽያጭ በማጠቃለል እንደአግባብነቱ የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ፣ የተርን ኦቨር ታክስ ደረሰኝ ወይም የታክስ ነጻ ግብይት ደረሰኝ መቁረጥ ያለባቸው ሲሆን የቦኑን እና የትኬቱን ቁጥር በደረሰኞቹ ላይ በመመዝገብ ማወራረስ አለበት።
- 7/ ባዛር፣ ኤግዚቢሽን እና የመዘዋወር ኮንሰርት የሚያዘጋጁ ታክስ ከፋዮች የዕቃ ወይም የአገልግሎት ሽያጭ በሚያከናውኑበት ጊዜ ሁሉ ለግብይቱ የሽያጭ ደረሰኝ መስጠት አለባቸው።
- 8/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (7) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ በአዲስ አበባ ከተማ የሚሰጠው ትኬት በአዲስ አበባ ማዘጋጃ ቤት የመዝናኛ ግብር ደንብ ቁጥር 291/1956 አንቀጽ 4 መሠረት የህዝብ መዝናኛ በሆነ ስፍራ ለመግባት በመግቢያ ዋጋ ላይ የሚከፈለው አስር በመቶ የመዝናኛ ግብር ተከፍሎበት ሳይመዘገብና የታክስ ባለሥልጣኑ ማህተም ሳያርፍበት አገልግሎት ላይ መዋል የለበትም።

11. በመሣሪያ ወይም በቆጣሪ ስለሚደረግ ክፍያ

በተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ ቁጥር 285/94 አንቀጽ 11/9/ ላይ በተደነገገው መሰረት አቅርቦት የተፈፀመው ዕቃ ወይም አገልግሎት በሚያቀርብ ማሽን በሚሆንበት ጊዜ አቅራቢው ገንዘቡን ከማሽኑ በሚለበስበት ጊዜ የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ ሊቆርጥ ይገባል።

12. የግዥ ማረጋገጫ ደረሰኝ (Purchase Voucher)

- 1/ የሂሳብ መዝገብ የሚይዝ ታክስ ከፋይ የሂሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ ከሌለባቸው ታክስ ከፋዮች ጋር ለሚያደርገው ግብይት ከታክስ ባለስልጣኑ በማስፈቀድ የወጪ ማስረጃ የግዥ ማረጋገጫ ደረሰኝ (Purchase Voucher) አሳትሞ መጠቀም አለበት።

2/ የግዥ ማረጋገጫ ደረሰኝ /Purchase Voucher/ የሚያሳትም ታክስ ከፋይ የሚያሳትመው የግዥ ማረጋገጫ ደረሰኝ በዚህ መመሪያው አንቀጽ 4 ንዑስ አንቀጽ (1) ላይ በተመለከተው መሠረት መታተም ያለበት ቢሆንም ልዩ መለያ /Security feature/ እንዲያካትት አይገደድም፡፡

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) አፈጻጸም የግዥ ማረጋገጫ ደረሰኝ (Purchase Voucher) መጠቀም የሚቻልባቸው ግብይቶች ከዚህ በታች የተመለከቱት ናቸው፡፡

ሀ) ደረሰኝ መስጠት የማይችሉ በአነስተኛ ወይም በችርቻሮ ደረጃ ዕቃዎችን የሚያቀርቡ ሲሆን፡-

- (1) የጥቃቅን ዕድገብ ሥራዎች፤
- (2) ለኮንስትራክሽን ሥራ የሚያገለግሉ እንደ ድንጋይ፣ አሸዋ፣ ኖራ፣ እንጨት የመሳሰሉ ግብዓት አቅራቢዎች፤
- (3) ለማገዶ የሚያገለግሉ ከሰል እና እንጨት የሚያቀርቡ፤
- (4) በባህላዊ መንገድ ከሚያመርቱ ገበሬዎች የሚገዛ እንሰሳ፣ እህል፣ ጥራጥሬ፣ አትክልትና ፍራፍሬ የሚያቀርቡ፤
- (5) ያገለገሉ ወይም የወዳደቁ ዕቃዎች ግዢ፤
- (6) ቱሪስትን መንገድ ለሚመሩና ለሚያጅቡ፣ የማንጓዣ እንስሳት ኪራይ ለሚሰጡ፤

ለ) ከደረጃ “ሐ” ታክስ ከፋዮች ላይ የቤት ኪራይን ጨምሮ የዕቃ ወይም የአገልግሎት ግዥ ሲፈጽሙ

ሐ) የትራንስፖርት ተሽከርካሪ ኪራይ አገልግሎት፤

መ) የንግድ ስራ ካቋረጠ ሰው የሚገዛ የንግድ ስራ ሀብት ፣፤

ሠ) በሰው ጉልበት የሚሰራ የጫኝና አውራጅ አገልግሎት ፤

4/ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (3) የተጠቀሱት ግብይቶች ስለመፈፀማቸው የሚያረጋግጡ የውል ሰነድ ወይም በግዥ ማረጋገጫ ደረሰኝ ላይ የሻጩን ሥም፣ አድራሻ የያዘ መሆን ያለበት ሲሆን የደረጃ “ሐ” ግብር ከፋይ ከሆነ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥሩን መመዝገብ አለበት፡፡

5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) የተደነገገው ቢኖርም በፈቃድ ሰጪ ተቋማት የማምረት ፈቃድ ወስደው በአነስተኛ ደረጃ ከሚያመርቱ አምራቾች ላይ ለሚፈፀም ግዥ በግዢ ማረጋገጫ ደረሰኝ (Purchase voucher) ግዥ መፈጸም አይቻልም፡፡

6/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) የተደነገገው ቢኖርም ደረሰኝ የማይገኝላቸው ግብይቶች በመሆናቸው በገዢው የሚሰጥ የግዥ ማረጋገጫ ደረሰኝ /Purchase Voucher/ በመጠቀም ግብይት የሚፈጸምባቸው ተጨማሪ ዕቃዎች እና አገልግሎቶች ዝርዝር በታክስ ባለሥልጣኑ ይወጣል።

13. የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ የመስጠት ግዴታ

- 1/ ታክስ ከፋይ የዕቃ ወይም የአገልግሎት ሽያጭ ሲያከናውን ለግብይቱ የሽያጭ ደረሰኝ የመቁረጥ ግዴታ አለበት።
- 2/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ታክስ ከፋይ ከንግድ ስራው እንቅስቃሴ ውጪ የተገኘ ሌላ ገቢ ወይም ማንኛውም በጥሬ ገንዘብ፣ በፔክ ወይም በባንክ በታክስ ከፋይ ሥም ለተከፈለ ክፍያ የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ መቁረጥ አለበት።
- 3/ ታክስ ከፋይ በዱቤ የዕቃና የአገልግሎት ግብይት አከናውኖ አስቀድሞ የዱቤ ደረሰኝ የሰጠ ቢሆንም ክፍያ ሲቀበል ግን በዱቤ ደረሰኙ ላይ የተገለፀውን ቁጥር የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ ላይ በማወራረስ ለከፋዩ የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ ቆርጦ መስጠት አለበት።
- 4/ የተጨማሪ እሴት ታክስ ተመዝጋቢ ታክስ ከፋይ ከዕቃ ወይም ከአገልግሎት አቅርቦት ግብይት ግዢ የቅድሚያ ክፍያ (Advance Payment) ሲቀበል የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ መስጠት ይኖርበታል።

14. በገዢው ተይዞ ስለሚከፈል የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ

- 1/ በሚፈጽሙት ግዥ ላይ የሚከፈለውን የተጨማሪ እሴት ታክስ ይዘው በማስቀረት ለታክስ ባለስልጣኑ ገቢ እንዲያደርጉ ውክልና የተሰጣቸው መንግስታዊ ባለበጀት መሥሪያ ቤቶች እና የልማት ድርጅቶች ከዚህ መመሪያ ጋር በተያያዘው ናሙና መሠረት ባለ አራት ዲጂት መለያ ልዩ ኮድ ያለው ደረሰኝ ታክስ ከሚከፍሉበት የታክስ ባለስልጣኑ በገዢው ተይዞ ስለሚከፈል የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ ህትመት ፈቃድ በመውሰድ አሳትመው መጠቀም አለባቸው።
- 2/ አንድ ወኪል በገዢው ተይዞ የሚከፈል የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ ለመጀመሪያ ጊዜ ለማሳተም ፈቃድ ሲጠይቅ የመረጃ ቴክኖሎጂ አስተዳደርና ልማት ዳይሬክቶሬት

ፈቃድ ከመስጠቱ በፊት የታክስ ባለስልጣኑ ለወኪሉ የሚሰጠውን ልዩ መለያ ኮድ ጠይቆ መወሰድ ይኖርበታል።

- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) የተደነገገው ቢኖርም የመንግስት የፋይናንስ አስተዳደር ሥርዓትን ቀልጣፋና ውጤታማ ለማድረግ በተቀናጀ የፋይናንስ አስተዳደር መረጃ ሥርዓት (IFMIS- integrated financial management information system) የሚጠቀሙ የመንግስት መሥሪያ ቤቶች ቀንሰው የሚያስቀሩትን የተጨማሪ እሴት ታክስ ከዚህ መመሪያ ጋር አባሪ በሆነው ናሙና መሠረት በኤሌክትሮኒክስ ዘዴ ታትሞ የሚወጣውን ደረሰኝ ይጠቀማሉ።

ክፍል አራት

ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ተቀናሽ ለተደረገ ግብር የሚሰጥ ደረሰኝ

15. ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብር ተቀንሶ ስለሚሰጥ ደረሰኝ

- 1/ ከዚህ በታች ለተመለከቱት ግብይቶች ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ታክስ ቀንሶ የሚያስቀር ግብር ከፋይ ቀንሶ ላስቀረው ታክስ ደረሰኝ የመስጠት ግዴታ አለበት።
- ሀ) ለተቀጣሪው ከሚከፈል ክፍያ ላይ የስራ ግብር ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ ያለበት ሠራተኛ ቀጥሮ የሚያሰራ፤
- ለ) ከተከፋይ ሂሳብ ላይ የንግድ ትርፍ ግብር ወይም የኪራይ ገቢ ግብር ቀንሶ እንዲያስቀር ኃላፊነት የተሰጠው ሰው፤
- ሐ) በአገልግሎት ተቀባዩ ወይም በገዢው ተቀንሶ የሚከፈል የሠንጠረዥ "መ" ታክስ የሚከፍል ታክስ ከፋይ፤ እና
- መ) ለንዑስ ስራ ተቋራጭ የአገልግሎት ክፍያ የሚፈጸም በማዕድን ስራ የተሰማራ ኩባንያ፤

16. በሀገር ውስጥ ከሚፈፀሙ የዕቃ ወይም አገልግሎት ግዥዎች ክፍያ ላይ ግብር ቀንሰው የማስቀረት ኃላፊነት ያለበት ሰው ስለሚሰጠው ደረሰኝ አይነትና ስለፈቃድ አሰጣጥ

- 1/ ከተከፋይ ሂሳብ ላይ የንግድ ትርፍ ግብር ወይም የኪራይ ገቢ ግብር ቀንሶ እንዲያስቀር ሀላፊነት የተሰጠው የፌደራል መንግስት ባለበጀት መስሪያ ቤት ቀንሶ ለሚያስቀረው ግብር የሚሰጠው ደረሰኝ የሚታተመው በገንዘብ ሚኒስቴር ይሆናል።
- 2/ ከተከፋይ ሂሳብ ላይ የንግድ ትርፍ ግብር ወይም የኪራይ ገቢ ግብር ቀንሶ እንዲያስቀር ሀላፊነት የተሰጠው የክልል ወይም የከተማ አስተዳደር ባለበጀት መስሪያ ቤት ቀንሶ ለሚያስቀረው ግብር የሚሰጠው ደረሰኝ የሚታተመው የክልል ወይም የከተማ አስተዳደር የገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ይሆናል።
- 3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 በፊደል ተራ (ሀ) እና (ለ) የተደነገገው ቢኖርም በተቀናጀ የፋይናንስ አስተዳደር መረጃ ሥርዓት (IFMIS - Intergrated Financial Management Information System) የሚጠቀሙ የመንግስት መስሪያ ቤቶች ለሚያከናውኑት ግብይት ከዚህ መመሪያ ጋር አባሪ በተደረገው ናሙና መሠረት በኤሌክትሮኒክስ ዘዴ ታትሞ የሚወጣ ደረሰኝ ይሰጣሉ።
- 4/ በሀገር ውስጥ ከሚፈፀሙ የዕቃ እና አገልግሎት ግዥዎች ክፍያ ላይ የንግድ ትርፍ ግብር እና የኪራይ ገቢ ግብር ቀንሰው የሚያስቀሩ ሌሎች ሰዎች ቀንሰው ለሚያስቀሩት ግብር የሚሰጡት ደረሰኝ የሚታተመው የሚመለከተው የታክስ ባለስልጣን በሚሰጠው ፈቃድ መሠረት ይሆናል።

17. ግብር ቀንሶ ስለማስቀረቱ ደረሰኝ መስጠት ስለማይገደዱ

- 1/ በዚህ መመሪያ አንቀጽ 15 ንዑስ አንቀጽ (1)(ሀ) የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉት ከመቀጠር ከሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ቀንሰው ሲያስቀሩ ለተቀጣሪው ደረሰኝ የመስጠት ግዴታ የለባቸውም።
 - ሀ) የመንግስት ባለ በጀት መስሪያ ቤቶች ፣
 - ለ) በትራንስፖርት ንግድ ስራ የተሰማራ ሰው ለሹፌርና ለረዳት ደመወዝ ሲከፍል፣

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተገለፀው እንደተጠበቀ ሆኖ ሌሎች ቀጣሪዎች ተቀጣሪው ደረሰኝ እንዲሰጠው ሲጠይቅ ደረሰኝ የመስጠት ግዴታ ያለበት ሲሆን በአመቱ መጨረሻ ለእያንዳንዱ ሠራተኛ በዓመት የተከፈለውን ክፍያ ያጠቃለለ ደረሰኝ መስጠት አለበት።

ክፍል አምስት

የደረሰኝ ቁጥጥርና አወጋገድ

18. ስለደረሰኝ መጥፋት ወይም ከጥቅም ውጭ መሆን

- 1/ ታክስ ክፋዩ ያሳተመው ማንኛውም አይነት ደረሰኝ የጠፋበት ወይም ከጥቅም ውጭ የሆነበት እንደሆነ ደረሰኙ ስለመጥፋቱ ወይም ከጥቅም ውጭ ስለመሆኑ ለታክስ ባለስልጣኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እና (3) መሰረት ማሳወቅ ያለበት መሆኑ እንደተጠበቀ ሆኖ ደረሰኙ የጠፋው ወይም ከጥቅም ውጭ የሆነው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት መሆኑን የሚያስረዳ ማስረጃ ማቅረብ አለበት።
- 2/ ታክስ ክፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከተውን ማስረጃ ማቅረብ ያለበት ከፖሊስ ጣቢያ፣ ክፍርድ ቤት ወይም ከአሳትና ድንገተኛ አደጋዎች መከላከያና መቆጣጠሪያ ኤጀንሲ እና ሌሎች የሚመለከታቸው አካላት ይሆናል።
- 3/ ደረሰኙ ስለመጥፋቱ ወይም ከጥቅም ውጭ ስለመሆኑ ሦስተኛ ወገን እንዲያውቅ ደረሰኙ መጥፋቱ ወይም ከጥቅም ውጭ መሆኑ ከታወቀበት ቀን ጀምሮ በአስር የሥራ ቀናት ውስጥ ሰፊ ስርጭት ባለው ጋዜጣ እና ቴሌቪዥን ወይም ሬዲዮ ማስታወቂያ ማስነገር ይኖርበታል።
- 4/ ታክስ ክፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሠረት ማስታወቂያው በተነገረ በአስር ቀን ውስጥ ማስታወቂያው የወጣበትን ጋዜጣ ወይም ለማስታወቂያ ክፍያ የፈፀመበትን ደረሰኝ ለታክስ ባለስልጣኑ ማቅረብ አለበት።
- 5/ የታክስ ባለስልጣኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) የተመለከተው የማስታወቂያ ማስረጃ ሲቀርብለት ደረሰኙ የጠፋው ወይም ከጥቅም ውጭ የሆነው ከአቅም በላይ በሆነ ምክንያት መሆኑን በማረጋገጥ የጠፋው ወይም ከጥቅም ውጭ የሆነው ደረሰኝ በታክስ ክፋዩ ያልተሰራበት ስለመሆኑ የሚገልጽ ማረጋገጫ ለታክስ ክፋዩ ይሰጣል።

- 6/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ (5) የተመለከተው ማረጋገጫ ለታክስ ከፋይ ቢሰጥም ማረጋገጫው ከተሰጠ በኋላ በማንኛውም ሁኔታ ታክስ ከፋይ በደረሰኝ ተጠቅሞ የተገኘ መሆኑ የተረጋገጠ እንደሆነ ታክስ ከፋይ በህግ የሚጠየቅበት ሁኔታ እንደተጠበቀ ሆኖ ደረሰኝን በተጠቀመበት ገቢ ላይ የታክስ ባለስልጣኑ ታክስ መወሰን አለበት፡፡
- 7/ የታክስ ባለስልጣኑ የጠፋውን ወይም ከጥቅም ውጭ የሆነውን ደረሰኝ የሚመለከቱ መረጃዎችን ለታክስ ባለስልጣኑ ቅ/ጽ/ቤቶች በመረጃ ሥርዓት በማስገባት እንዲያውቁት ያደርጋል፡፡
- 8/ ታክስ ከፋይ ያሳተመው ማንኛውም ደረሰኝ የጠፋበት ወይም ከጥቅም ውጭ የሆነ መሆኑን ታክስ ከፋይ ከማሳወቁ በፊት በማንኛውም ሁኔታ የታክስ ባለስልጣኑ የደረሰበት እንደሆነ ደረሰኙ በማንኛውም ሁኔታ ጥቅም ላይ አለመዋሉን ማረጋገጥ ካልቻለ ታክስ ከፋይ በደረሰኝ እንደተጠቀመ ተቆጥሮ ታክስ ይወሰናል፡፡
- 9/ ከተከፋይ ሒሳብ ላይ ለተቀነሰ ግብር የሚሰጥ ደረሰኝ እና የግዥ ማረጋገጫ ሰነድ (purchase voucher) በተለያየ ምክንያት ሲጠፋ ወይም ከጥቅም ውጭ ሲሆን ታክስ ከፋይ ደረሰኙ ስለመጥፋቱ በብዙሀን መገናኛ ማስታወቂያ ማስነገር ሳያስፈልገው ለታክስ ባለስልጣኑ በጽሁፍ ማሳወቅ ይኖርበታል፡፡
- 10/ ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም "ከአቅም በላይ የሆነ ምክንያት" ማለት ታክስ ከፋይ ሲያስወግዳቸው የማይችሉ በተፈጥሮ ወይም በሰው ሰራሽ ምክንያት የተከሰተ ጦርነት፣ ዝርፊያ፣ ጎርፍ፣ ቃጠሎ፣ የመሬት መንቀጥቀጥ፣ መብረቅ እና የመሳሰሉት ነው፡፡

19. ጥቅም ላይ የማይውል ደረሰኝ ስለመሰረዝ

- 1/ ታክስ ከፋይ የንግድ ሥራውን ሲያቋርጥ ወይም የዘርፍ፣ የአድራሻ እና የስም ለውጥ ሲያደርግ ታትመው ጥቅም ላይ ያልዋሉ ደረሰኞችን ታክስ ለሚከፍልበት ቅ/ጽ/ቤት ይዞ በግንባር በመቅረብ እንዲሰረዝ ማድረግ አለበት፡፡
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም ታክስ ከፋይ ዘርፍ የቀነሰ እንደሆነ በእጁ ላይ ያለው ደረሰኝ ሳይሰረዝ የንግድ ስራውን ለቀጠለበት ዘርፍ ጥቅም ላይ እንዲውል በታክስ ባለስልጣኑ ሊፈቀድ ይችላል፡፡

3/ የታክስ ባለስልጣኑ እንዲሰረዝ በቀረበለት በእያንዳንዱ ደረሰኝ ቅጠል ላይ VOID የሚል ማህተም በማድረግ ለታክስ ከፋይ መመለስ ያለበት ሲሆን VOID የተደረገውን ደረሰኝ ብዛት እና ሴሪያል ቁጥር የሚገልጽ ማረጋገጫም ለታክስ ከፋይ ይሰጣል።

4/ የንግድ ስራውን ያቋረጠ ታክስ ከፋይ የንግድ ስራው ከተቋረጠ እና ደረሰኙን ከመለስ በኋላ ለሚቀበላቸው ተሰብሳቢ (Receivable) ሂሳቦች አስቀድሞ ታክስ ይከፈልበት ለነበረው ቅርንጫፍ ጽ/ቤት ለግብይቱ ማረጋገጫ የሚሆን ደብዳቤ እንዲጻፍለት ሊጠይቅ የሚችል ሲሆን ቅርንጫፍ ጽ/ቤቱም የግብይቱን ዋጋ እና ቀን የሚያሳይ ደብዳቤ ለከፋዩ በአድራሻ መጻፍ አለበት።

20. የማንዋል ደረሰኝ መረጃን በኮምፒውተር ስርዓት መመዝገብ

1/ ይህ መመሪያ ከመውጣቱ በፊት በጥቅም ላይ የዋሉ ደረሰኞችን ጨምሮ ደረሰኝ እንዲታተም የታክስ ባለስልጣኑ የሚጽፈው ደብዳቤ በመረጃ ቴክኖሎጂ ስርዓት ተመዝግቦ መያዝ አለበት።

2/ የታክስ ባለስልጣኑ የተሟላ መረጃ ሳይዙ የታተሙ ደረሰኞችን ከታክስ ከፋዮች በመሰብሰብ ሊያስወግድ ይችላል።

21. ስለደረሰኝ ተቀባይነት

1/ ማንኛውም ደረሰኝ በታክስ ባለስልጣኑ ተቀባይነት የሚኖረው በደረሰኙ ህጋዊ ግብይት የተከናወነበት መሆኑ ሲረጋገጥ ብቻ ይሆናል።

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተደነገገው ቢኖርም የሂሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ ያለበት ታክስ ከፋይ የሚያቀርበው የግዢ ደረሰኝ ተቀባይነት የሚያገኘው ተገቢነት ካለው የሒሳብ መዝገብ ጋር ሲቀርብ ብቻ ነው።

3/ የሂሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ የሌለበት ታክስ ከፋይ መክፈል ከሚገባው ታክስ በላይ የክፈለ ከሆነ ተመላሽ የሚፈቀደው ተቀባይነት ያለው ሕጋዊ ደረሰኝ ሲያቀርብ ነው።

ክፍል ስድስት
ተግባርና ኃላፊነት

22. የማንዋል ደረሰኝ የሚጠቀም ታክስ ከፋይ ኃላፊነት

ማንኛውም የማንዋል ደረሰኝ እንዲጠቀም የተፈቀደለት ታክስ ከፋይ የሚከተሉት ኃላፊነቶች ይኖሩበታል፡፡

- 1/ ፈቃድ እና ዕውቅና ያልተሰጣቸውን ደረሰኞች አለመጠቀም፤
- 2/ ለአንድ ግብይት ጥቅም ላይ የዋለን ደረሰኝ ለሌላ ግብይት አለመጠቀም፤
- 3/ በበራሪና ቀሪ ቅጠሎች ላይ የተለያየ መረጃ አለመመዝገብ፤
- 4/ ግብይቱ ከተከናወነበት ሽያጭ ዋጋ የተለየ የገንዘብ መጠን በደረሰኙ ላይ አለማስፈር፤
- 5/ የደረሰኝ ህትመት ከተፈቀደለት ታክስ ከፋይ ውጪ ለሌላ ታክስ ከፋይ ጥቅም ላይ እንዲውል አለማድረግ፤
- 6/ ያለደረሰኝ ሽያጭ አለማከናወን፤
- 7/ ደረሰኝ ለሚጠይቁ ግዥዎች ሽያጭ አለመክልከል፤
- 8/ ተመሳሳይ ቁጥር ያለው ደረሰኝ በማሳተም ጥቅም ላይ አለማዋል፤
- 9/ እንዲሰረዝ ውሳኔ በተሰጠበት ደረሰኝ አለመጠቀም፤
- 10/ ደረሰኝ ሲታተም በዚህ መመሪያ አንቀጽ 6 የተመለከቱ ዝርዝር መረጃዎች በደረሰኙ ላይ እንዲካተቱ ማድረግ፤
- 12/ ከዚህ መመሪያ ጋር የተያያዘው አባሪ የደረሰኝ ማመሳከሪያ ሌጅር ለማንም በሚታይ ግልጽ ቦታ ላይ መስቀል እና ትክክለኛ መረጃ እንዲይዝ ማድረግ፤
- 13/ የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ በተለያዩ ምክንያት አገልግሎት መስጠት የማይችል በሚሆንበት ጊዜ የማንዋል ደረሰኝ መስጠት፤
- 14/ ግብይት ተከናውኖ ለገዥ ደረሰኝ እንደተሰጠ 2ኛውን ቅጂ ወዲያውኑ ለሒሳብ ክፍል ማስተላለፍ እና ከማመሳከሪያ ሰነዶች ጋር ማያያዝ፤
- 15/ በደረሰኝ ላይ አህዝ ወይም ቁጥር ወይም ስም በስህተት ሲጻፍ ደረሰኙን void በማድረግ ሶስቱንም የደረሰኝ ቅጠሎች በአንድ ላይ አስሮ በጥራዙ ውስጥ ማስቀመጥ፤

16/ ያሳተመውን ደረሰኝ በቅደም ተከተል መጠቀም፤ በስህተት ቅደም ተከተል ሳይጠብቅ ጥቅም ላይ ያዋል እንደሆነ በታክስ ክፋይነት በሚስተናገድበት የታክስ ቅ/ጽ/ቤት ማሳወቅ አለበት።

17/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 16 ቢኖርም ደረሰኝ ያሳተመ ታክስ ክፋይ በተለያየ አካባቢ ወይም በተለያየ የንግድ ዘርፍ ለሚጠቀምባቸው ደረሰኞች የደረሰኝ ቅደም ተከተል ተፈፃሚ የሚሆነው ለየንግድ ቦታው ወይም ዘርፉ የተከፋፈሉትን ደረሰኞች መሠረት በማድረግ ይሆናል።

23. የኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ የሚጠቀም ታክስ ክፋይ ኃላፊነት

1/ ታክስ ክፋይ የኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ ጥቅም ላይ ለማዋል ሶፍትዌር በሚያለማበት ጊዜ በሶፍትዌሩ ከመጠቀሙ በፊት የሶፍትዌር ፕሮግራሙን ያለማውን ሰው ለታክስ ባለስልጣኑ ማሳወቅ እና የሶፍትዌር ፕሮግራሙን ማቅረብ አለበት።

2/ የታክስ ባለስልጣኑ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሰረት የቀረበለት የደረሰኝ ሶፍትዌር ፕሮግራም ለታክስ አስተዳደሩ አመቺ መሆኑን በማረጋገጥ ሶፍትዌሩ ጥቅም ላይ እንዲውል ሊፈቅድ ይችላል።

3/ የኤሌክትሮኒክስ ደረሰኝ እንዲጠቀም የተፈቀደለት ታክስ ክፋይ የተጠቀመበትን የሽያጭና ወይም የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ ብዛትና ቁጥር በመግለጽ በየሩብ ዓመቱ ታክስ ለሚከፍልበት ቅ/ጽ/ቤት ሪፖርት ማቅረብ አለበት።

4/ ይህ መመሪያ ከመውጣቱ በፊት የደረሰኝ ሶፍትዌር አልምቶ የሚጠቀም ታክስ ክፋይ ሶፍትዌሩን ለታክስ ባለስልጣኑ ማስመዝገብና እውቅና ማግኘት አለበት።

24. የማተሚያ ቤት ኃላፊነት

ይህ መመሪያ ተፈጻሚ የሚደረግበትን ማንኛውም የማንዋል ደረሰኝ የሚያትም ማተሚያ ቤት የሚከተሉት ኃላፊነቶች አሉበት።

1/ ለታክስ ዓላማ የሚውል ደረሰኝ ለማተም የተሰጠ የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት የመያዝ፤

2/ ማንኛውም ታክስ ክፋይ ደረሰኝ ለማሳተም ወደ ማተሚያ ቤቱ ሲመጣ፡

ሀ) ታክስ ክፋይ ደረሰኝ እንዲያሳትም ከታክስ ባለስልጣኑ ደብዳቤ የተጻፈለት መሆኑን፤ እና

ለ) የህትመት ጥያቄውን ያቀረበው ሰው ታክስ ከፋዩ ራሱ ወይም ወኪሉ መሆኑን የማረጋገጥ፤ እና

ሐ) በቀረበለት የደረሰኝ ናሙና ላይ ደረሰኝ እንዲታተም ፈቃድ የሰጠው የታክስ ባለስልጣን ማህተም መኖሩን ማረጋገጥ፤

3/ በቀረበለት የደረሰኝ ናሙና ላይ የተመለከቱ መረጃዎች በሚታተመው ደረሰኝ ላይ እንዲካተቱ የማድረግ፤

4/ የደረሰኞችን ቁጥር ተከታታይነት የማረጋገጥ እና ሚስጢራዊ መለያ ሰጥቶ የማተም፤

5/ የደረሰኝ የህትመት ጥራትን የማሟላት፤

6/ ከዚህ መመሪያ ጋር በተያያዘው አባሪ ቅጽ መሠረት የህትመት አገልግሎት የተሰጣቸውን ታክስ ከፋዮች ዝርዝር የያዘ ሪፖርት በየሩብ ዓመቱ ታክስ ለሚከፍልበት ቅ/ጽ/ቤት የማቅረብ፤

7/ የህትመት አገልግሎት የሚሰጥበትን አድራሻ ሲቀይር ታክስ ለሚከፍልበት ቅ/ጽ/ቤት የማስታወቅ ግዴታ፤

8/ በማተሚያ ቤቱ ክፍያ ሲፈፀምለት በሚሰጠው ደረሰኝ ላይ የታተመውን ደረሰኝ አይነትና ሴሪያል (ከ እስከ) ቁጥር የመስጠት ግዴታ አለበት፡፡

ክፍል ሰባት

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

25. የታክስ ከፋዩ ተጠያቂነት

ታክስ ከፋዩ፡

1/ ያሳተመውን ደረሰኝ በትውስት ወይም በሽያጭ ወይም በማንኛውም መልክ ለሶስተኛ ወገን እንዲጠቀምበት አሳልፎ የሰጠ እንደሆነ፤

2/ ግብይት ሳይኖር ግብይት እንደተፈፀመ በማስመሰል ለሶስተኛ ወገን የሰጠ እንደሆነ፤

3/ ግብይት ፈጽሞ ደረሰኝ ያልሰጠ እንደሆነ ፤

4/ በደረሰኙ በራሪና ቀሪ ላይ የተለያየ የገንዘብ መጠን አስፍሮ የተገኘ እንደሆነ፤

5/ ደረሰኝ ለሚጠይቁ ገዢዎች ሽያጭ ወይም ደረሰኝ የከለከለ እንደሆነ፤ ወይም

6/ ሌሎች በህግ የተደነገጉ ተመሳሳይ ጥፋቶችን የፈፀመ እንደሆነ፤

በታክስ አስተዳደር አዋጁ መሰረት እንደሁኔታው በአስተዳደር ወይም በወንጀል ይጠየቃል፡፡

26. የታክስ ባለስልጣኑን ፈቃድ ሳያስፈልግ ሊታተሙ የሚችሉ ሰነዶች

ታክስ ከፋዩ ደረሰኝ ያልሆኑ ሌሎች ከንግድ ስራ ጋር የተያያዙ የሚከተሉት ሰነዶች የታክስ ባለስልጣኑን ፈቃድ መጠየቅ ሳያስፈልገው ሊያሳትም ይችላል፡፡

- 1/ የዕቃ ማስተላለፊያ ሰነድ /Delivery Order/፤
- 2/ የዋጋ ማቅረቢያ ኢንቨይስ /Proforma invoice/፤
- 3/ የዋጋ መጠየቂያ ቢል (Payment request Bill)፤
- 4/ ድርጅቶች ለውስጥ ቁጥጥር የሚጠቀሙባቸው እንደ የገንዘብ ወጪ ማዘዣ ደረሰኝ (payment voucher) እና
- 5/ ሌሎች ተመሳሳይ የህትመት ሰነዶች፤

27. ለመንግስት ባለበጀት መ/ቤት እና መንግስታዊ ላልሆኑ ድርጅቶች የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ አሰጣጥ

- 1/ የመንግስት ባለበጀት መስሪያ ቤቶች ለሻጩ ከሚከፈል ሂሳብ ላይ ቀንሰው ለሚያስቀሩት የተጨማሪ እሴት ታክስ የሚሰጡት ደረሰኝ የታክስ ባለስልጣኑን በማስፈቀድ ማሳትም ያለባቸው ሲሆን ሌሎች ደረሰኞች በገንዘብ ሚኒስቴር ወይም በክልል እና ከተማ አስተዳደር ፋይናንስና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮዎች የሚፈቀድ ይሆናል፡፡
- 2/ በንግድ ሥራ ያልተሰማሩ መንግስታዊ ያልሆኑ ድርጅቶች፣ ማህበራት እና የሃይማኖት ተቋማት ታክስ የሚከፈልበት ገቢ የሚያስገኝ ስራ በቋሚነት ወይም አልፎ አልፎ የሚያከናውኑ ከሆነ በታክስ ባለስልጣኑ ፈቃድ የታተመ ደረሰኝ መጠቀም አለባቸው፡፡

28. የታክስ ዴቢት ወይም ክሬዲት ሰነድ

ታክስ ከፋዩ በተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ መሠረት የሚሰጠው የታክስ ክሬዲት ወይም የታክስ ዴቢት ሰነድ በታክስ ባለሥልጣኑ ፈቃድ ማሳተም አለበት፡፡

29. የንግድ ስም እና ምልክት በደረሰኝ ላይ ስለማካተት

ደረሰኝ የሚያሳትሙ ታክስ ከፋዮች በሚያሳትሙት ደረሰኝ ላይ የንግድ ስምና ወይም የንግድ ምልክት እንዲካተትላቸው ሊፈቀድ ይችላል።

30. በቅይጥ አቅርቦት ወይም ታክስ ነፃ ግብይት ወቅት ስለሚኖር አሠራር

- 1/ የተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም የተርን አቨር ታክስ መሰብሰብ የሚጠበቅበት ታክስ ከፋይ ከታክስ ነፃ የተደረገና ታክስ የሚከፈልበት ግብይት የሚያከናውን ከሆነ ለሁለቱም የግብይት ዓይነቶች እንደአግባብነቱ የተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም የተርን አቨር ታክስ ደረሰኝ መስጠት አለበት።
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) በተገለጸው መሠረት ታክስ ከፋይ ታክስ ለሚከፈልበት ግብይት ታክሱን ጨምሮ የያዘ የተጨማሪ እሴት ታክስ መስጠት ያለበት ሲሆን ከታክስ ነፃ ለሆነ ግብይት የሚሰጠው ደረሰኝ ዜሮ ታክስ የሚያሳይ መሆኑን አለበት።
- 3/ ሙሉ በሙሉ ከተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም ከተርን አቨር ታክስ ነፃ የሆነ ግብይት ብቻ የሚያከናውን ታክስ ከፋይ ከሆነ ከታክስ ውጪ የሆነውን የሽያጭ ደረሰኝ በናሙናው መሠረት አሳትሞ የሚጠቀም ይሆናል።

31. በቫውችር ሥርዓት ተጠቃሚዎች ስለሚኖር አሠራር

በወጪ ንግድ የቀረጥ ማበረታቻ ሥርዓት አዋጅ ቁጥር 768/2004 መሠረት የቫውችር ሥርዓት ተጠቃሚ የሆኑ አምራች ላኪዎችና ቀጥተኛ ያልሆኑ አምራች ላኪዎች ለቦንድድ ግብዓት አቅራቢዎች የተጨማሪ እሴት ታክስ ክፍያ መፈፀም ሳያስፈልጋቸው ግብዓት በሚገዙበት ጊዜ ሲገዙ ከዚህ መመሪያ ጋር አባሪ በተደረገው ናሙና መሠረት ከሻጭ በተሰጣቸው ደረሰኝ የተገለጹትን ግብዓቶች ከተፈቀደላቸው የቫውችር ደብተር ላይ እንዲቀናነስ ይደረጋል።

32. በተለያዩ አካላት ስለሚሰጥ ደረሰኝ

- 1/ የመንግስት ባለበጀት መስሪያ ቤት ፈቃድ በሰጡበት ወይም ክትትልና ድጋፍ በሚያደርግበት ዘርፍ ለተሰማራ ታክስ ከፋይ የገቢ መሰብሰቢያ ደረሰኝ በማሳተም እንዲያሰራጩ ወይም የህትመት ፈቃድ እንዲሰጥ በሚኒስቴሩ ውክልና ሊሰጥ ይችላል።

- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) አፈጻጸም የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ የሚሰጥ የመንግስት ባለበጀት መስሪያ ቤት ይህ መመሪያ ስራ ላይ ከዋለ በኋላ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት ውክልና እንዲሰጠው የህትመት ፈቃድ የሚሰጥበትን ምክንያት በመግለጽ በጽሑፍ ጥያቄውን ማቅረብ አለበት።
- 3/ በኢትዮጵያ ምርት ገበያ (ECX) አማካኝነት ለሚደረጉ ግብይቶች ለተጨማሪ እሴት ታክስ እና ከተከፋይ ሒሳብ ላይ ተቀንሶ ለሚቀረው የንግድ ትርፍ ግብር የኢትዮጵያ ምርት ገበያ ድርጅት የሚያዘጋጀው ደረሰኝ (NOR) እና የግብይት ማስተካከያ (PSAR) ሰነድ ተቀባይነት ይኖረዋል።
- 4/ የቴምብር ቀረጥ እንዲሰበሰቡ ውክልና የተሰጣቸው አካላት የቴምብር ቀረጡን ሲሰበሰቡ የሚሰጡት ደረሰኝ ተቀባይነት ይኖረዋል።
- 5/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1)፣ (2) እና (3) መሠረት ውክልና የተሰጣቸው አካላትም የሚጠቀሙበትን የደረሰኝ ዓይነትና ይዘት ናሙና ለሚኒስቴሩ ማቅረብ አለባቸው።

33. የትራንስፖርት እና የኢንፎርሜሽን ድርጅቶች ስለሚጠቀሙት ደረሰኝ

- 1/ በትራንስፖርትና ኢንፎርሜሽን ዘርፍ የተሰማሩ የደረጃ “ሀ” እና “ለ” ግብር ከፋዮች ስለሚጠቀሙበት የደረሰኝ ዓይነትና ደረሰኙ ሊይዝ ስለሚገባው ዝርዝር ሁኔታ በተመለከተ በሚኒስቴሩ ወደፊት በሚያወጣው ሰርኩላር ይወሰናል።
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከተው ቢኖርም ሰርኩላሩ እስኪወጣ ድረስ በነዚህ የሥራ ዘርፎች የተሰማሩ ታክስ ከፋዮች ደረሰኝ አሳትመው ለመጠቀም ጥያቄ ካቀረቡ በዚህ መመሪያ መሰረት የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ ይሰጣቸዋል።

34. የመሸጋገሪያ ድንጋጌ

- 1/ ለማተሚያ ድርጅቶች የብቃት ማረጋገጫ መስጠት እስኪጀመር ድረስ በነበረው አሰራር መሰረት የደረሰኝ ህትመት ስራው እየተከናወነ የሚቆይ ይሆናል።
- 2/ በዚህ መመሪያ መሠረት ለተቀጣሪዎች ከሚከፈል ክፍያ ላይ ግብር ተቀንሶ ስለመክፈሉ ቀጣሪው በየዓመቱ የሚሰጠው የተጠቃለለ ደረሰኝ ተግባራዊ የሚሆንበት ጊዜ ሚኒስቴሩ በሚያወጣው የህዝብ ማስታወቂያ የሚገለጽ ይሆናል።

35. የተሻረ መመሪያና ተፈጻሚነት የሌላቸው አሰራሮች

- 1/ የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ አሰጣጥ፣ አያያዝ፣ አጠቃቀም፣ አወጋገድ እና ቁጥጥር መመሪያ ቁጥር 110/2008 በዚህ መመሪያ ተሽሯል።
- 2/ ይህን መመሪያ የሚቃረን ማንኛውም አሰራር መመሪያው በሚሸፍናቸው ጉዳዮች ላይ ተፈጻሚነት አይኖረውም ።

36. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ

ይህ መመሪያ በገቢዎች ሚኒስቴር ሚኒስትር ተፈርሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል።

አዲስ አበባ

መጋቢት 2011 ዓ.ም.

አባሪ ሰነዶች

የገቢዎች ሚኒስቴር
የደረሰኞች ሕትመት መጠየቂያና መፍቀጃ ቅጽ

ቀን-----

1. በግብር ከፋይ የሚሞላ

ለ _____ ቅ/ጽቤት

1. የግብር ከፋይ ስም: _____
2. የንግድ ስያሜ: _____
3. አድራሻ ክልል/ከተማ: _____ ፖስታ.ሣ.ቁ _____ የቤት ቁጥር _____ ወረዳ _____
4. የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር: _____
5. የግብር ከፋይ የተ.እ.ታ.ቁጥር: _____
6. እንዲያሳትሙ የተፈለገው ደረሰኝ ዓይነትና ብዛት

ተ.ቁ	የደረሰኙ ዓይነት	ቁጥር		ብዛት በጥራዝ	ምርመራ
		ከ	እስከ		
					ናመናው ተያይዞ ይቀርባል
					ናመናው ተያይዞ ይቀርባል

7. ሕትመቱ የሚከናወንበት ማተሚያ ቤት

- ስም _____
 የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር: _____
 የግብር ከፋይ የተ.እ.ታ.ቁጥር: _____
 አድራሻ: ክልል/ከተማ: _____ ፖ.ሣ.ቁ _____ የቤት ቁጥር _____
 የስልክ ቁጥር _____ ክፍለ ከተማ/ዞን _____ የፋ.ቁጥር _____
 ወረዳ _____ ቀበሌ _____

8. ከዚህ በላይ የተጠቀሱት መረጃዎች ትክክል መሆናቸውን እያረጋገጥኩ ደረሰኙን ለማሳተም እንድንችል ለተጠቀሰው ማተሚያ ቤት እንዲፃፍልኝ እጠይቃለሁ።

የድርጅቱ ባለቤት /ሥ/አስኪያጅ/ ወኪል/ ሙሉ ስምና ፊርማ _____

የግብር ከፋይ ክብ
ማህተም

2. በኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን የሚሞላ

ቁጥር: _____
ቀን: _____

ለ _____

በያሉበት፡

9. ከዚህ በላይ በተራ ቁጥር 6 የተገለፀው ደረሰኝ በተራ ቁጥር 7 በተጠቀሰው ማተሚያ ቤት እንዲታተምላቸው ተፈቅዷል። ስለዚህ ማተሚያ ቤቱ በየሩብ ዓመቱ የታተሙ ደረሰኞችን በሪፖርት ማቅረቢያ ቅጹ መሠረት ለተመዘገበበት ቅ/ጽ/ቤታችን ማቅረብ እንዳለበት እናሳስባለን።

የቅ/ጽ/ቤቱ ክብ
ማህተም

ያዘጋጀውና የፈቀደው ሠራተኛ

ስም _____
ፊርማ _____
ኃላፊነት _____

ማሳሰቢያ፡- ይህ የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ ከላይ ከተጠቀሰው ጊዜ ጀምሮ ለ3 ወር ብቻ የሚያገለግል መሆኑ ይታወቅ።

የማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ቁጥር
የማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ቁጥር
የማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ቁጥር
የማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ቁጥር

በ ግብር ከፋይ ገንዘብ ፈቃድ የተመዘገበ የተለያዩ
የዘርፍ ስያሜዎች እንዲሁም የገንዘብ አድራሻዎች
(በግለሰብ ግብር ከፋዮች የሚታተመው ደረሰኝ በዋናነት
በስማቸው ሆኖ የገንዘብ ስም ካላቸው በቅንፍ ተጠቅሰው)
ተጠቅሰው በቋሚነት የሚታተሙ ይሆናል፡፡

የደረሰኝ ቁጥር —

Invoice No

ቀን

Invoice Date

የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ

Value Added Tax Invoice

የእጅ በእጅ ሽያጭ (Cash Sales)

ከ (የግ.ክ.መ.ቁ ላይ የተጠቀሰው ስም)

From

አድራሻ: ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የሻጭ የተ.እ.ታ.ቁጥር

Supplier's VAT Reg.No

የሻጭ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

Supplier's TIN

ለተ.እ.ታ.የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

ለ

To

አድራሻ: ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የገዢ ተ.እ.ታ.ቁጥር/ክለው/

Customer's VAT Reg.No

የገዢ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

Customer's TIN

ለተ.እ.ታ. የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ በሙሉ የአቅራቢው መረጃ በቋሚነት መታተም አለበት፡፡ ስምና አድራሻው
በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብር ከፋይ ስም' ይሆናል፡፡

ተ.ቁ	የእቃው ዓይነት	መለኪያ	ብዛት	የአንዱ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ
				ሰርቢስ ቻርጅ (ክለ)	
				ድምር	
				Total	
				ተ.እ.ታ/15%/	
				VAT	
				ተ.እ.ታ ጨምሮ ጠቅላላ ዋጋ	
				Total Selling Price including VAT	

በፊደል ብር

In Word Birr

የክፍያ ሁኔታ

Mode of Payment

በጥሬ ገንዘብ

Cash

በቼክ

Check

የቼክ ቁጥር

Cheque No

ቫውችር ቁጥር

Voucher No

የተቀባይ ስምና ፊርማ

Receiver Name & Signature

ክፍያ: የዋናው ለከፋይ፣ 2ኛ ኮፒ ለሂሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution: Original customer 2nd Copy Account 3rd Copy pad

በገንዘብ ማረጋገጫ በ—ቅ/ጽ/ቤት በ—ቀን—ወር—ዓ.ም. በቁጥር —በተባራ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ
የታተመ፡

የማተሚያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወቅት

በ ግብር ከፋይ ንግድ ፈቃድ የተመዘገበ የተለያዩ የዘርፍ ስያሜዎች እንዲሁም የንግድ አድራሻዎች (በግለሰብ ግብር ከፋዮች የሚታተመው ደረሰኝ በዋነኝነት በስማቸው ሆኖ የንግድ ስም ካላቸው በቅንፍ ተጠቅሶ) ተጠቅሰው በቋሚነት የሚታተሙ ይሆናል።

የደረሰኝ ቁጥር —

Invoice No

ቀን

Invoice Date

የተጨማሪ እሴት ታክስ ደረሰኝ

Value Added Tax Invoice

የዱቤ ሽያጭ (credit sales)

ከ (የግ.ክ.መ.ቁ ላይ የተጠቀሰው ስም)

From

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የሻጭ የተ.እ.ታ.ቁጥር

Supplie's VAT Reg.No

የሻጭ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

Supplier's TIN

ለተ.እ.ታ.የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ በሙሉ የአቅራቢው መረጃ በቋሚነት መታተም አለበት። ስምና አድራሻው

በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው የግብር ከፋይ ስም ይሆናል።

ለ

To

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የገዥ ተ.እ.ታ.ቁጥር/ካለው/

Customer's VAT Reg.No

የገዥ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

Customer's TIN

ለተ.እ.ታ. የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

ተ.ቁ	የእቃው ዓይነት	መለኪያ	ብዛት	የአንዱ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ

ሰርቢስ ቻርጅ (ካለ)

ድምር

Total

ተ.እ.ታ/15%/

VAT

ተ.እ.ታ ጨምሮ ጠቅላላ ዋጋ

Total Selling Price including VAT

በፊደል ብር

In Word Birr

የክፍያ ሁኔታ

Mode of Payment

በጥሬ ገንዘብ

Cash

በጥቅ

Check

የጥቅ ቁጥር

Cheque No

ሻውቸር ቁጥር

Voucher No

የተቀባይ ስምና ፊርማ

Receiver Name & Signature

ክፍያ፡ ዋናው ለከፋይ፣ 2ኛ ኮፒ ለሂሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution: Original customer 2nd Copy Account 3rd Copy pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ

እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

ቅ/ጸ/ቤት በ-ቀን-ወር- ዓ.ም. በቁጥር

የማኅበራዊ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የብቃት ማረጋገጫ ክፍል ወረቀት ቁጥር

በ ግብር ከፋይ ንግድ ፈቃድ የተመዘገበ የተለያዩ የዘርፍ ስያሜዎች እንዲሁም የንግድ አድራሻዎች (በግለሰብ ግብር ከፋዮች የሚታተመው ደረሰኝ በዋናነት በስማቸው ሆኖ የንግድ ስም ካላቸው በቅንፍ ተጠቅሶ) ተጠቅሰው በቋሚነት የሚታተሙ ይሆናል።

የደረሰኝ ቁጥር —

Invoice No

ቀን

Invoice Date

የእጅ በእጅ ሽያጭ ደረሰኝ

Cash Sales Invoice

ከ (የግ.ክ.መ.ቁ ላይ የተጠቀሰው ስም)

From

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ —

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ —

Woreda Kebele H.No

የሻጭ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

Supplier's TIN

ለ

To

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ —

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ —

Woreda Kebele H.No

የገዢ ተ.እ.ታ.ቁጥር/ክለው/

Customer's VAT Reg.No

የገዢ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

Customer's TIN

ለተ.እ.ታ. የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ በሙሉ የአቅራቢው መረጃ በቋሚነት መታተም አለበት። ስምና አድራሻው በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብር ከፋይ ስም' ይሆናል።

ተ.ቁ	የእቃው ዓይነት	መለኪያ	ብዛት	የአንዱ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ
ጽምር Total					

በፊደል ብር

In Word Birr

የክፍያ ሁኔታ

Mode of Payment

በጥሬ ገንዘብ

Cash

በቼክ

Check

የቼክ ቁጥር

Cheque No

ቫውችር ቁጥር

Voucher No

የተቀባይ ስምና ፊርማ

Receiver Name & Signature

ክፍያዎች፡ ዋናው ለከፋዩ፣ 2ኛ ኮፒ ለሂሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution: Original customer 2nd Copy Account 3rd Copy pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ

እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

ቅ/ጽ/ቤት በ--ቀን---ወር---ዓ.ም. በቁጥር

በተባራ ደብዳቤ

ማሳሰቢያ፡- ይህ ደረሰኝ ከተጨማሪ አሴት ታክስ ወይም ከተርን አቨር ታክስ ነጻ የሆነ ግብይት የሚያከናውኑ በመሆናቸው ለታክስ ላልተመዘገቡ ግብር ከፋዮች ብቻ የሚፈቀድ ይሆናል።

የማሳሰቢያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የግብር ወረቀት ቁጥር

በ ግብር ከፋይ ንግድ ፈቃድ የተመዘገበ የተለያዩ የዘርፍ ስያሜዎች እንዲሁም የንግድ አድራሻዎች (በግለሰብ ግብር ከፋዮች የሚታተመው ደረሰኝ በዋንኛነት በስማቸው ሆኖ የንግድ ስም ካላቸው በቅንፍ ተጠቅሰው ተጠቅሰው በቋሚነት የሚታተሙ ይሆናል።

የደረሰኝ ቁጥር —

Invoice No

ቀን

Invoice Date

የዱቤ ሽያጭ ደረሰኝ

Credit Sales Invoice

ከ _____ (የግ.ክ.መ.ቁ ላይ የተጠቀሰው ስም)

From

አድራሻ፡ ከተማ _____ ዞን/ክ/ከተማ _____

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ _____ ቀበሌ _____ የቤ.ቁ _____

Woreda Kebele H.No

የሻጭ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____

Supplier's TIN

ለ _____

To

አድራሻ፡ ከተማ _____ ዞን/ክ/ከተማ _____

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ _____ ቀበሌ _____ የቤ.ቁ _____

Woreda Kebele H.No

የገዥ ተ.አ.ታ.ቁጥር/ክለው/ _____

Customer's VAT Reg.No

የገዥ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____

Customer's TIN

ለተ.አ.ታ. የተመዘገበበት ቀን _____

Date of VAT Registration

በስተግራ ያለው ዓይ ቦታ በሙሉ የተመዘገበው ሰው በቋሚነት መታተም አለበት። ስምና አድራሻው በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብር ከፋይ ስም' ይሆናል።

ተ.ቁ	የአቃው ዓይነት	መለኪያ	ብዛት	የአንዱ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ
ጽምር Total					

በፊደል ብር

In Word Birr

የክፍያ ሁኔታ

Mode of Payment

በጥሬ ገንዘብ

Cash

በጅክ

Check

የጅክ ቁጥር

Cheque No _____

ቫውችር ቁጥር

Voucher No _____

የተቀባይ ስምና ፊርማ

Receiver Name & Signature _____

ክፍያዎች፡ ዋናው ለከፋዩ፣ 2ኛ ኮፒ ለሃሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution: Original customer 2nd Copy Account 3rd Copy pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ_____

እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

ቅ/ጽ/ቤት በ--ቀን---ወር--- ዓ.ም. በቁጥር _____ በተባራ ደብዳቤ

ማሳሰቢያ፡- ይህ ደረሰኝ ከተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም ከተርን አቨር ታክስ ነጻ የሆነ ግብይት የሚያከናውኑ በመሆናቸው ለታክስ ላልተመዘገቡ ግብር ከፋዮች ብቻ የሚፈቀድ ይሆናል።

2. በቀጥታ በቀረጹ ላይ

የማተሚያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የብቃት ወረቀት ቁጥር

በ ግብር ከፋይ ንግድ ፈቃድ የተመዘገበ የተለያዩ የዘርፍ ስያሜዎች እንዲሁም የንግድ አድራሻዎች (በግለሰብ ግብር ከፋዮች የሚታተመው ደረሰኝ በዋነኝነት በስማቸው ሆኖ የንግድ ስም ካላቸው በቅንፍ ተጠቅሶ) ተጠቅሰው በቋሚነት የሚታተሙ ይሆናል።

የተርን አቨር ታክስ ደረሰኝ
Turn Over Tax Invoice
የዱቤ ሽያጭ (credit sales)

የደረሰኝ ቁጥር —

Invoice No

ቀን

Invoice Date

ከ (የግ.ክ.መ.ቁ ላይ የተጠቀሰው ስም)

From

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የሻጭ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

Supplier's TIN

ለ

To

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የገዥ ተ.እ.ታ.ቁጥር/ካለው/

Customer's Vat Reg.No

የገዥ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

Customer's TIN

ለተ.እ.ታ. የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ በሙሉ የአቅራቢው መረጃ በቋሚነት መታተም አለበት። ስምና አድራሻው በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብር ከፋይ ስም' ይሆናል።

ተ.ቁ No	የእቃው ዓይነት Description	ብዛት Qty	የአንዱ ዋጋ Unit Price	ጠቅላላ ዋጋ Total Amount
			አርቢስ ቻርጅ (ካለ)	
			ድምር /Total/	
			ተ.እ.ታ./T.O.T(.2%/10%)	
			ጠቅላላ ዋጋ /ተ.እ.ታ. ጨምሮ/ Total (Incl. T.O.T)	

በፊደል ብር
IN Word

የክፍያ ዑኔታ

Mode of Payment

በጥሬ ገንዘብ

Cash

በቼክ

Check

የቼክ ቁጥር

Cheque No

የተቀባይ ስምና ፊርማ

Receiver Name & sig.

ክፍያ፡-

ዋናው ለከፋይ

2ኛ ኮፒ-ለሃሳብ ክፍል

3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution :-

Original Customer

2nd Copy Accounts

3rd Copy pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ

ቅ/ጽ/ቤት በ--ቀን--ወር-- ዓ.ም. በቁጥር

በተፃፈ

ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

የማሳሰቢያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ከፋይ መለያ ቁጥር እና የብቃት ማረጋገጫ ወረቀት ቁጥር

በ ግብር ከፋይ ንግድ ፈቃድ የተመዘገበ የተለያዩ የዘርፍ ስያሜዎች እንዲሁም የንግድ አድራሻዎች (በግለሰብ ግብር ከፋዮች የሚታተሙ ደረሰኝ በዋነኝነት በስማቸው ሆኖ የንግድ ስም ካላቸው በቅንፍ ተጠቅሰው ተጠቅሰው በቋሚነት የሚታተሙ ይሆናል፡፡

የደረሰኝ ቁጥር —

Invoice No

ቀን

Invoice Date

የገንዘብ መቀበያ ደረሰኝ

Receipt Invoice

ከ (የግ.ክ.መ.ቁ ላይ የተጠቀሰው ስም)

From

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

TIN

የተ.እ.ታ.ቁጥር/ክለው/

VAT Reg.No

ለተ.እ.ታ.የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ የአቅራቢው መረጃ በቋሚነት መታተም አለበት፡፡ ስምና አድራሻው በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብር ከፋይ ስም' ይሆናል፡፡

ለ

To

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

TIN

ተ.እ.ታ.ቁጥር/ክለው/

VAT Reg.No

ለተ.እ.ታ. የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

የክፍያ ምክንያት

Payment Description

የተከፈለ የገንዘብ መጠን ብር

Collected Amount in Birr

በፊደል ብር

In Word Birr

የክፍያ ሁኔታ

Mode of Payment

በጥሬ ገንዘብ

Cash

በቼክ

Check

የቼክ ቁጥር

Cheque No

የተቀባይ ስምና ፊርማ

Receiver Name & Signature

ክፍያዎች

ዋናው ለከፋዩ፣ 2ኛ ኮፒ ለሂሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution:

Original- customer 2nd Copy-Account 3th Copy-pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ

ቅ/ጽ/ቤት በ--ቀን--ወር-- ዓ.ም. በቁጥር

በተሃራ ደብዳቤ

እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

ማሳሰቢያ፡-

ደረሰኝ ሲዘጋጅ ቀደም ሲል በዱቤ የተሸጠ ዕቃ ወይም አገልግሎት ክፍያ ከሆነ የዱቤ ደረሰኝ ቁጥርና ቀን ለቀጣይ ስራ ማጣቀሻ እንዲረዳ የክፍያ ምክንያት በሚለው አምድ ላይ መጠቀስ ይኖርበታል፡፡

የማህተሚያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የብቃት ማረጋገጫ ስኬት ወረቀት ቁጥር

በኤሌትሮኒክስ ስርዓት የሚዘጋጀው ደረሰኝ ሊይዛቸው የሚገቡ መረጃዎች

የደረሰኝ ቁጥር _____

ቀን _____

በኤሌትሮኒክስ ደረሰኝ የሚዘጋጀው ግብር ከፋይ

ስም፣ _____
አድራሻ፣ ከተማ _____ ዞን/ክ/ከተማ _____
ወረዳ _____ ቀበሌ _____ የቤ.ቁ. _____
የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____
የተ.አ.ታ.ቁጥር _____
ለተ.አ.ታ.የተመዘገበበት ቀን _____

የእቃ/አገልግሎት ገዥ

ስም፣ _____
አድራሻ፣ ከተማ _____ ዞን/ክ/ከተማ _____
ወረዳ _____ ቀበሌ _____ የቤ.ቁ. _____
የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____
ተ.አ.ታ.ቁጥር/ነለው/ _____
ለተ.አ.ታ. የተመዘገበበት ቀን _____

ተ.ቁ	የእቃው ዓይነት	መለኪያ	ብዛት	የአንዱ ዋጋ	ጠቅላላ ዋጋ
				ሰርቢስ ቻርጅ (ካለ)	
				ድምር	
				ተ.አ.ታ 15% (ተ.አ.ታ 10% / 2%)	
				ታክሱን ጨምሮ ጠቅላላ ዋጋ	

በፊደል ብር

የክፍያ ሁኔታ

በጥሬ ገንዘብ

☐

በፔክ

☐

የፔክ ቁጥር

የተቀባይ ስምና ፊርማ _____

ክፍያ ስኬት ፣ ለከፋይ ፣ ለገንዘብ ተቀባይ እና ለሂሳብ ክፍል

በገቢዎች ሚኒስቴር በ _____ ቅ/ጽ/ቤት በ--ቀን---ወር--- ዓ.ም. በቁጥር _____ በተሳራ ደብዳቤ
የኮምፒውተር ፕሮግራሙ ጥቅም ላይ እንዲውል የተፈቀደ፤

Per-printed

ከተከፋይ ሒሳብ ላይ ለተቀነሰ ግብር የተሰጠ ደረሰኝ
(በሀገር ውስጥ ከሚፈጸሙ ክፍያዎች)
Receipt for withholding Tax on payments
(Withholding of Tax from Domestic Payment)

Tax-Payer's Name

Taxpayer Identification NO. (TIN)

Region	Sub City	kebele	House No
--------	----------	--------	----------

Type of Transaction

Amount

2% Tax Withheld Bill _____

30% Tax Withheld Birr _____

Bank Voucher No.

Sales Invoice No:

We have withheld from the above named taxpayer Birr——representing 2% tax payable to the tax authority as per Article 92 of the income Tax proclamation No. 979/2016

We have withheld form the above named taxpayer Birr————representing 30% tax payable to the Tax authority as per Article 92/4 of the income Tax proclamation No 979/2016

Name _____ Signature _____

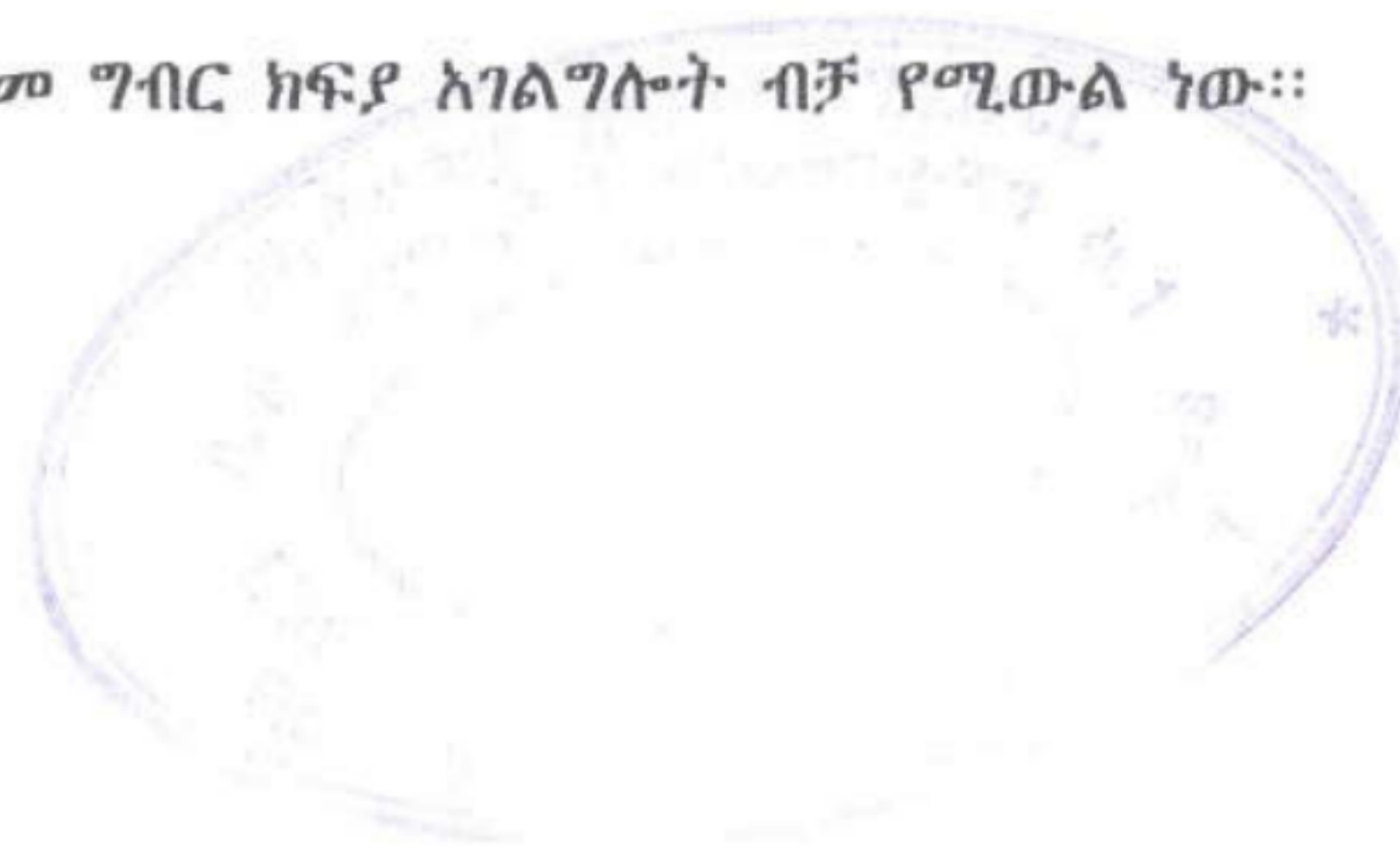
Position

Distribution:- original to Tax payer; 2nd Copy to the withhold agents account; 3rd copy to pad

በኢፕራም በ—ቅ/ጸ/ቤት በ—ቀን—ወር— ዓ.ም. በቁጥር ——— በተሳፊ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ

የታተመ፡

ማሳሰቢያ፡ ይህ ደረሰኝ ለሠንጠረዥ "ለ" እና "ሐ" ተቀናሽ ለሚደረግ ቅድመ ግብር ክፍያ አገልግሎት ብቻ የሚውል ነው።

የደረሰኝ ቁጥር —

Invoice No

 Φ^2

Invoice Date

የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

TIN

የተ.እ.ታ.ቁፕር-

VAT NO

9. 少年期

Per-printed

13(BON)

ብዛት Qty	የእቃው ዓይነት Description	የአንዱ ዋጋ Unit Price	ጠቅላላ ዋጋ Total Amount
ስርዕሉን ቻርጅ (ካለ) ድምር /total/ ተ.እ.ታ /VAT .15%/ ጠቅላላ ዋጋ /ተ.እ.ታ ጨምሮ/ Total (Incl. VAT			

IN Word

የገንዘብ ተቀባይ ፊርማ
Cahiar's Signature

កត្តា

Distribution

ዋናው ለከፋይ

Original Customer

2ኛ ኮፒ-ለሂሳብ ክፍል

2nd Copy Accounts

3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

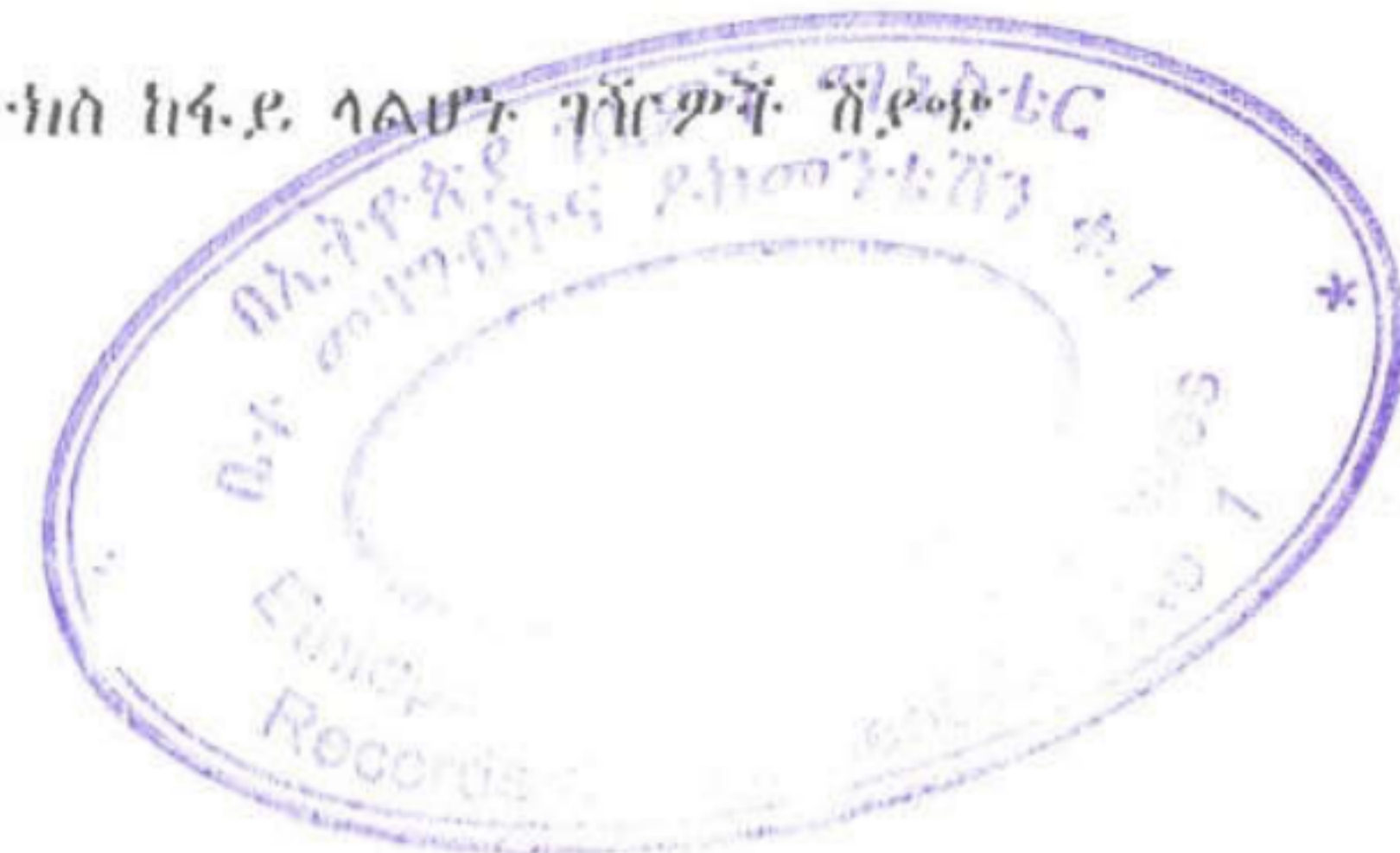
3rd Copy pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ—

ቅ/ጽ/ቤት በ--ቀን---ወር---- ዓ.ም. በቁጥር ----- በተሳፈ ደብዳቤ

እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

ማላሰቢያ፡- የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ በማይጠቀሙበት ጊዜ እና ታክስ ከፋይ ላልሆኑ ገዢዎች ሽያጭ ሲከናወን ጥቅም ላይ የማውል ነው፡፡

ትኬት (Ticket)

የድርጅቱ ስም _____
Taxpayer Name
የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____
TIN

የተ.አ.ታ. (VAT) 15% ጨምሮ (የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ

በማይጠቀሙበት ጊዜ ብቻ የሚያገለግል)

ክፍያ _____
No

የመግቢያ ዋጋ ብር _____
ENTRANCE FEE Birr

ቀን _____
Date

ገቢዎች ሚኒስቴር በ—ቅ/ጽ/ቤት በ—ቀን—ወር— ዓ.ም. በቁጥር _____
በተባራ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤
ማተሚያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የብቃት
ፖሊስ የምስክር ወረቀት ቁጥር

ፃላሰቢያ፡- የድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፣ የትኬት
ቁጥር እና የመግቢያ ዋጋ የታተመበት (pre-printed) መሆኑን አለበት፡፡

ትኬት (Ticket)

የድርጅቱ ስም _____
Tax payer Name
ግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____
TIN

የተ.አ.ታ. (VAT) 15% ጨምሮ (የሽያጭ መሣሪያ

በማይጠቀሙበት ጊዜ ብቻ የሚያገለግል)

ቁጥር _____
No

የመግቢያ ዋጋ ብር _____
ENTRANCE FEE Birr

ቀን _____
Date

ገቢዎች ሚኒስቴር በ—ቅ/ጽ/ቤት በ—ቀን—ወር— ዓ.ም. በቁጥር _____
በተባራ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤
የማተሚያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የብቃት
ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ቁጥር

ማሳሰቢያ፡- የድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር፣ የትኬት
ቁጥር እና የመግቢያ ዋጋ የታተመበት (pre-printed) መሆኑን አለበት፡፡

የሚሰጠው አምራች ላኪዎችና ቀጥተኛ ያልሆኑ አምራች ላኪዎች ብቻ የሚሰጥ

በቫውችር ለሚጠቀሙ አምራች ላኪዎችና ቀጥተኛ ያልሆኑ አምራች ላኪዎች ብቻ የሚሰጥ

ቁጥር _____
No
ቀን _____
Date

የሽያጭ ደረሰኝ
SALES INVOICE

ከ_____ (የግ.ክ.መ.ቁ ላይ የተጠቀሰው ስም) From አድራሻ: ከተማ _____ ዞን/ክ/ከተማ _____ Address City/Town Zone/Sucity ወረዳ _____ ቀበሌ _____ የቤ.ቁ _____ Woreda Kebele H.No የሻጭ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____ Supplier's TIN የሻጭ የተ.እ.ታ.ቁጥር _____ Supplier's VAT Reg.No	ለ _____ To አድራሻ: ከተማ _____ ዞን/ክ/ከተማ _____ Address City/Town Zone/Sucity ወረዳ _____ ቀበሌ _____ የቤ.ቁ _____ Woreda Kebele H.No የገዥ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____ Customer's TIN ለተ.እ.ታ. የተመዘገበበት ቀን _____ Date of VAT Registration
--	---

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ በሙሉ የአቅራቢው መረጃ በቋሚነት መታተም አለበት፡፡ ስምና አድራሻው በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብር ከፋይ ስም' ይሆናል፡፡

ተ.ቁ NO	የዕቃው/አገልግሎቱ ዓይነት Description	መለኪያ Unit	ብዛት Qty.	ያንዱ ዋጋ Unit Price	ጠቅላላ ዋጋ Total Price
ጽምር Total					

የገንዘብ ልክ በፊደል _____
Amount in Words
የክፍያ ሁኔታ _____
Mode of Payment
በካሽ ☐ በቼክ በቁጥር _____
Cash Cheque No.
ያዘጋጀው ስምና ፊርማ _____ የገንዘብ ተቀባይ ስምና ፊርማ _____
Prepared by Cashier's Name & signature
ክፍያ: ዋናው ለከፋይ፣ 2ኛ ኮፒ ለሃሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ
Distribution: Original customer 2nd Copy Account 3rd Copy pad
በገቢዎች ሚኒስቴር በ _____ ቅ/ጽ/ቤት በ _____ ቀን _____ ወር---- ዓ.ም. በቁጥር _____
በተባራ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

የማኅተሚያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የብቃት ሂሳብ የምስክር ወረቀት ቁጥር

በ ግብር ከፋይ ንግድ ፈቃድ የተመዘገበ የተለያዩ የዘርፍ ስያሜዎች እንዲሁም የንግድ አድራሻዎች (በግለሰብ ግብር ከፋዮች የሚታተመው ደረሰኝ በዋንኛነት በስማቸው ሆኖ የንግድ ስም ካላቸው በቅንፍ ተጠቅሶ) ተጠቅሰው በቋሚነት የሚታተሙ ይሆናል።

የደረሰኝ ቁጥር —

Invoice No

ቀን

Date

የክፍያ ማረጋገጫ ደረሰኝ

Purchase Voucher

ከ (የግ.ክ.መ.ቁ ላይ የተጠቀሰው ስም)

From

አድራሻ፡ ከተማ — ዞን/ክ/ከተማ

Address City/Town Zone/Sucity

ወረዳ — ቀበሌ — የቤ.ቁ

Woreda Kebele H.No

የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር

TIN

የተ.እ.ታ.ቁጥር/ላለው/

VAT Reg.No

ለተ.እ.ታ. የተመዘገበበት ቀን

Date of VAT Registration

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ የአቅራቢው መረጃ በቋሚነት መታተም እንዳለበት የተገለጸው ስምና አድራሻው በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብር ከፋይ ስም' ይሆናል።

የክፍያ ምክንያት

Payment Description

የተከፈለው የገንዘብ መጠን ብር

Paid Amount in Birr

በፊደል ብር

In Word Birr

የክፍያ ሁኔታ

Mode of Payment

በጥሬ ገንዘብ

Cash

በቼክ

Check

የቼክ ቁጥር

Cheque No

ያዘጋጀው/ስምና ፊርማ

Prepared by

የተቀባይ (የሻጭ) ስምና ፊርማ

Received by

ክፍያዎች፡

ዋናው ኮፒ ለሂሳብ ክፍል፣ 2ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution:

Original Account, 2nd Copy--pad

በአገገብ በ

ቅ/ጽ/ቤት በ

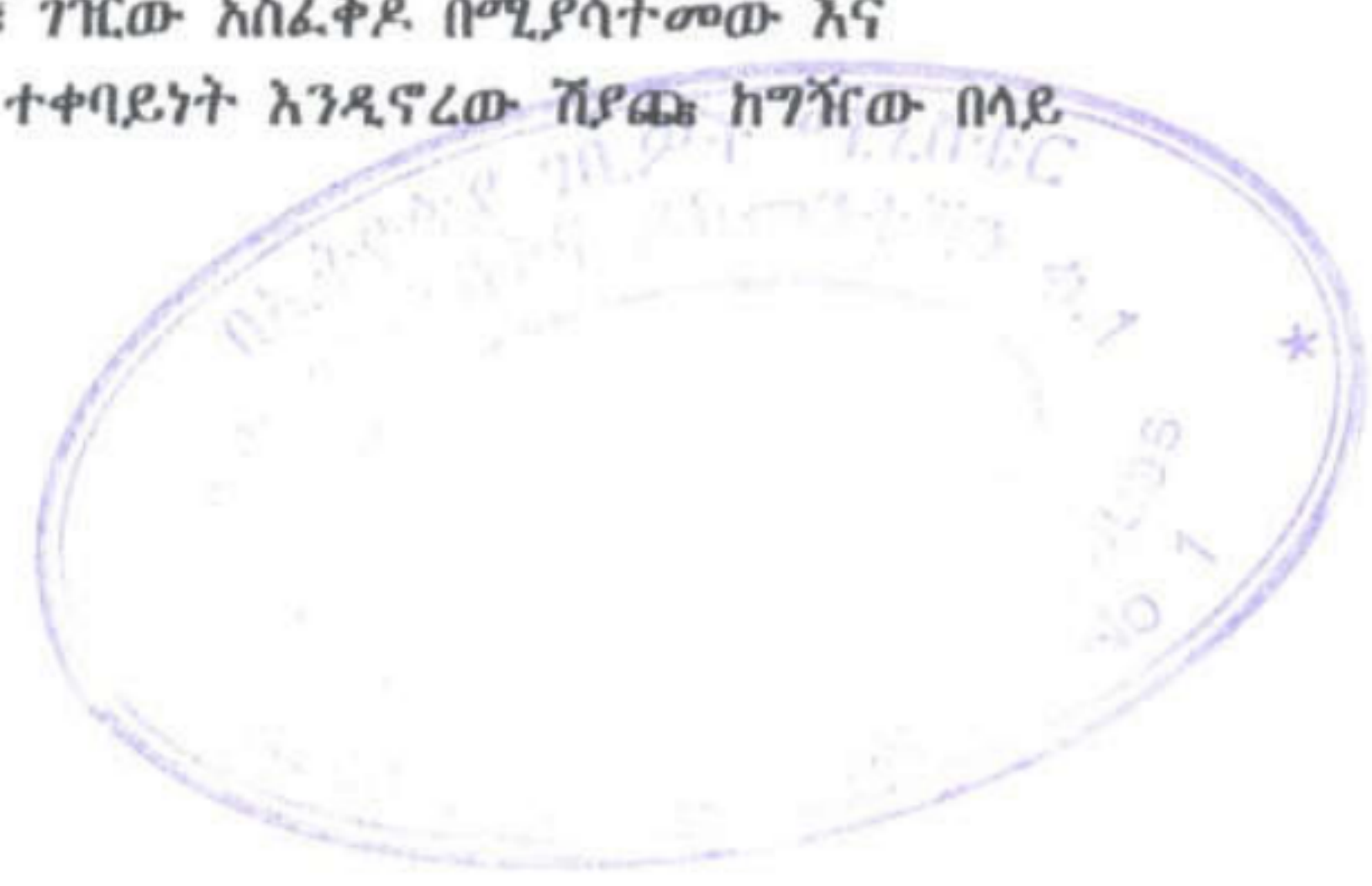
ቀን

ወር---- ዓ.ም. በቁጥር

በተሳፊ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

ማሳሰቢያ፡- የተጻፈ ደረሰኝ ለማይገኝለት ግብይት ብቻ ጥቅም ላይ የሚውል፤ ገዢው አስፈቅዶ በሚያሳትመው እና

ክፍያ ስለመፈፀሙ የሚያዘጋጀው ደረሰኝ ሆኖ፤ የወጪ ማስረጃው ተቀባይነት እንዲኖረው ሽያጩ ከግዥው በላይ ስለመሆኑ ግብር ከፋዩ የማስረጃት ኃላፊነት ይኖርበታል።

የማተሚያ ድርጅቱ ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር እና የፋይል ስም፣ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር ወረቀት ቁጥር

ከክፍያ ላይ ለተቀነሰ የተጨማሪ እሴት ታክስ የተሰጠ ደረሰኝ
Receipt for Value Added Tax Withholding

ደረሰኝ ቁጥር 4 ፊደል ያለው
ልዩ ኮድ እና
Receipt NO
ተከታታይ ቁጥር
የታተመ

የድርጅቱ/የመስሪያ ቤቱ ስም
Organization Name
የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር
Taxpayer Identification Number (TIN)
ተቀንሶ የቀረ የተ.እ.ታ. ከ
VAT Withholding from
የአቅራቢው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር
Supplier's Taxpayer identification Number (TIN)
የአቅራቢው የተጨማሪ እሴት ታክስ መለያ ቁጥር
Supplier's VAT Registration Number
የአቅራቢው ለግብይቱ የሰጠው የተ.እ.ታ ደረሰኝ ቁጥር
Supplier's issued VAT Receipt Number

የታተመ
Pre-printed

የአቅራቢው አድራሻ
Supplier's Address

ክልል
Region
ዞን/ክፍለ ከተማ
Zone/Sub City
ወረዳ
Woreda
ቀበሌ
Kebele
የቤት ቁጥር
House Number

የገንዘቡ ልክ በአጋዝ
Amount in Figures
የገንዘቡ ልክ በፊደል
Amount in Words

ያዘጋጀው ስምና ፊርማ ያረጋገጠው ስምና ፊርማ
Prepared by Name & Signature Verified by Name & Signature

ቀን Date (Ethiopian Calendar only)

ክፍያ ልክ፡ ዋናው ለከፋይ፣ 2ኛ ኮፒ ለሂሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ
Distribution: Original customer 2nd Copy Account 3rd Copy pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ ቅጽ/ቤት በ ቀን ወር ዓ.ም. በቁጥር
በተፃፈ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

ማሳሰቢያ፡- ይህን ደረሰኝ የተቀበለ አቅራቢ ኦርጅናሉን ለታክስ ባለስልጣኑ ገቢ ሲያደርግ እንደ ክፍያ
ቫውቸር ተይዞለት ክሬዲት ይደረግለታል፡፡

Remark: Upon presentation of this receipt to the Tax Authority, the amount stated on the receipt will be
credited to the supplier's VAT account.

ቀን

ቁጥር

የገቢዎች ሚኒስቴር

ጥቅም ላይ እንዳይውሉ የተሰረዙ ደረሰኞች ለታክስ ከፋዩ የማስረከቢያ ቅጽ

ደረሰኞቹ እንዲሰረዙ የጠየቀው ግለሰብ ወይም ድርጅት ስም _____

የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) _____

የተጨማሪ እሴት ታክስ ቁጥር (VAT No.) _____

አድራሻ _____ ስልክ ቁጥር _____ ፖ.ሣ.ቁ _____

የህትመት ፈቃድ የተሰጠባቸው ሆነው እንዲሰረዙ የቀረቡ የደረሰኝ ዓይነት እና ቁጥሮች፡

የደረሰኝ ዓይነት _____ ከ _____ እስከ _____

የደረሰኝ ዓይነት _____ ከ _____ እስከ _____

የደረሰኝ ዓይነት _____ ከ _____ እስከ _____

የደረሰኝ ዓይነት _____ ከ _____ እስከ _____

የተሰረዘውን ደረሰኝ የተረከበው ግብር ከፋይ የሰረዘውን ደረሰኝ ያስረክበው ሰራተኛ

ሥም _____

ቀን _____

ፊርማ _____

ሥም _____

ቀን _____

ፊርማ _____

የተሰረዙ (VOID) የደረሰኝ ዓይነት እና ቁጥሮች፡-

የደረሰኝ ዓይነት _____ ከ _____ እስከ _____

የደረሰኝ ዓይነት _____ ከ _____ እስከ _____

የደረሰኝ ዓይነት _____ ከ _____ እስከ _____

የደረሰኝ ዓይነት _____ ከ _____ እስከ _____

የተሰረዘውን ደረሰኝ የተረከበው ግብር ከፋይ የሰረዘውን ደረሰኝ ያስረክበው ሰራተኛ

ሥም _____

ቀን _____

ፊርማ _____

ሥም _____

ቀን _____

ፊርማ _____

ማህተም

(የታክስ ሰራተኛ)

ማሳሰቢያ፡ ቅጹ በ3ኮፒ ተዘጋጅቶ በቅ/ጽ/ቤቱ መ/ቤት ወጪ ከሆነ በኃላ የመጀመሪያው ለታክስ ከፋዩ የሚሰጥ፣ 2ኛ ኮፒው ከታክስ ማህደሩ ጋር እንዲያያዝ ሆኖ 3ኛ ኮፒ ደረሰኙ እንዲሰረዝ ለቀረበለት ስራ ክፍል ለስራ አፈጻጸሙ እና የተረከበው ሰራተኛ ስራውን ጨርሶ ስለማስረከቡ በማስረጃነት እንዲያዝ የሚያገለግል ይሆናል፡፡

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
The Federal Democratic Republic of Ethiopia
የገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር
Ministry of Finance and Economic Development
ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ለተቀነሰ ገንዘብ የተሰጠ ደረሰኝ
With-holding Tax Receipts

No

Date/ቀን: _____

Organization Name: _____

የመንግሥት መ/ቤቱ ስም

Received From! _____

ደረሰኝ ከ_____

Tax Identification Number (TIN): _____

የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር

Address

አድራሻ

Region: _____

ክልል

Kebele: _____

ቀበሌ

Zone/Sub city: _____

ዞን ወይም ክፍለ ከተማ

House Number: _____

የቤት ቁጥር

Woreda: _____

ወረዳ

Amount in Figure: _____

የገንዘብ ልክ በአታዝ /ብብር/

Amount in Words: _____

የገንዘብ ልክ በፊደል/ብብር/

Purpose:

የገቢው ምክንያት

Prepared by Name & Signature

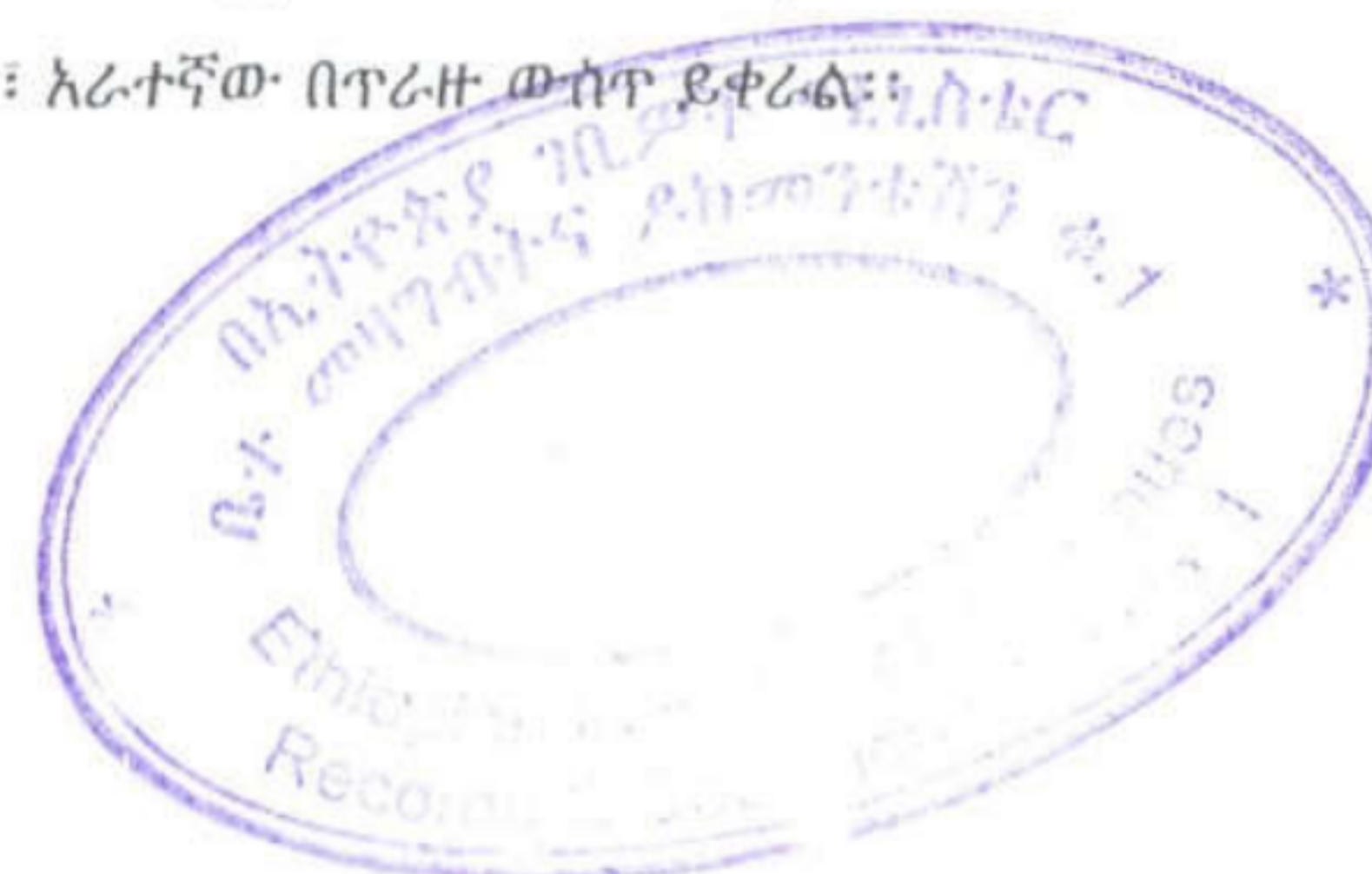
ያዘጋጀው ስምና ፊርማ

Checked by Name & Signature

ያረጋገጠው ስምና ፊርማ

Original to payee, 2nd copy to Accounts and 3rd copy to Tax Office 4th copy remains in the pad

አርጅናሉ ለከፋዩ፣ ሁለተኛው ለሂሳብ ክፍል፣ ሶስተኛው ለታክስ ሰብሳቢው መ/ቤት፣ አራተኛው በጥራዙ ውስጥ ይቀራል።

የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፑብሊክ
The Federal Democratic Republic of Ethiopia
የገንዘብና ኢኮኖሚ ትብብር ሚኒስቴር
Ministry of Finance and Economic Development
Receipt for Value Added Tax Withholding

No

Date/ቀን: _____

Organization Name: _____

የድርጅቱ/የመስሪያ ቤቱ ስም

Taxpayer Identification Number (TIN): _____

የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር

Received From: _____

ደረሰኝ ከ

Supplier's Taxpayer Identification Number (TIN) _____

የአቅራቢው የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር

Supplier's Vat Registration Number: _____

የአቅራቢው የተጨማሪ እሴት ታክስ ቁጥር

Supplier's Address

የአቅራቢው አድራሻ

Region: _____

ክልል

Kebele: _____

ቀበሌ

Zone/Sub city: _____

ዞን/ከፍለከተማ

House Number: _____

የቤት ቁጥር

Woreda: _____

ወረዳ

Amount in Figure: _____

የገንዘብ ልክ በአሳሽ /በብር/

Amount in Words: _____

የገንዘብ ልክ በፊደል/በብር/

Prepared by Name & Signature

ያዘጋጀው ስምና ፊርማ

Verified by Name & Signature

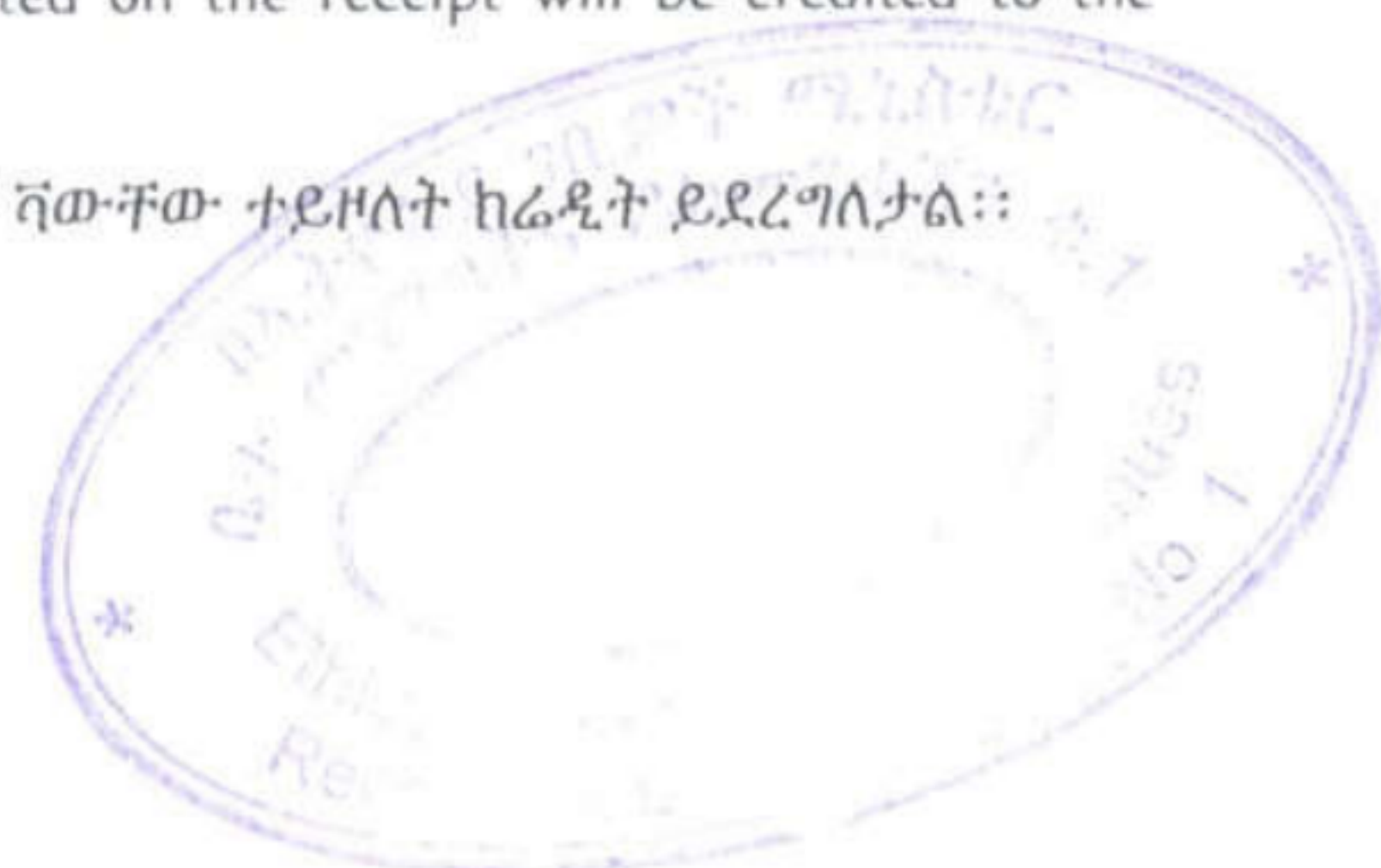
ያረጋገጠው ስምና ፊርማ

Original to payee, 2nd copy to Accounts and 3rd copy remains in the pad

አርጅናሉ ለከፋዩ፣ ሁለተኛው ለሂሳብክፍል፣ ሶስተኛው በጥራዙ ውስጥ ይቀራል፡፡

Remark: Upon presentation of this receipt to the Tax Authority, the amount stated on the receipt will be credited to the supplier's VAT account.

ማሳሰቢያ:- ይህ ደረሰኝ የተቀበለ አቅራቢ አርጅናሉን ለታክስ ባለስልጣኑ ገቢ ሲያደርግ አንደክፍያ ሻውቸው ተይዞለት ከፊደል ይደረግለታል፡፡

ቀጣሪ ለተቀጣሪ ግብር ስለመቀነሱ የሚሰጥ ደረሰኝ

ደረሰኝ ቁጥር ተከታታይቁጥር

Receipt NO

የታተመ

Pre-printed

የድርጅቱ ወይም የመስሪያ ቤቱ ስምየታተመ Pre-printed

Organization Name

የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN).....

የተቀጣሪ ስም

የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN).....

የመስሪያ ቤቱ መታወቂያ ቁጥር

ታክስ የተቀነሰበት ወር

ታክስ የተቀነሰበት የገቢ መጠን ብር

የተቀነሰ ታክስ የገንዘቡ ልክ በአጋዝ

Amount in Figures

የገንዘቡ ልክ በፊደል

Amount in Words

ያዘጋጀው ስምና ፊርማ ያረጋገጠው ስምና ፊርማ.....

Prepared by Name & Signature

Verified by Name & Signature

ቀንDate (Ethiopian Calendar only)

ክፍያል፣ዋናው ለተቀነሰበት ተቀጣሪ፣ 2ኛ ኮፒ ለሃሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution: Original customer 2nd Copy Account 3rd Copy pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በቅ/ጽ/ቤት በቀን ወር---- ዓ.ም. በቁጥር-----በተባራ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

የግብርና ጥገና ሚኒስቴር ጥቅምት ፳፻፲፱ ዓ.ም. የግብርና ጥገና ሚኒስቴር ጥቅምት ፳፻፲፱ ዓ.ም. የግብርና ጥገና ሚኒስቴር ጥቅምት ፳፻፲፱ ዓ.ም.

ከ_____	ለ_____
From _____	To- _____
አድራሻ _____ ክ/ክ _____ ቀበሌ _____	አድራሻ _____ ክ/ክ _____ ቀበሌ _____
Address _____ Sub City- _____ kebele _____ H.No _____	Address _____ Sub City- _____ kebele _____ H.No _____
የአቅራቢው የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____	የደንበኛ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር- _____
Suppliers TIN _____	Customers TIN _____
መለያ ቁጥር የተሰጠበት ቀን _____	መለያ ቁጥር የተሰጠበት ቀን- _____
Date of Issue _____	Date of Issue- _____
የአቅራቢ ተ.እ.ታ ቁጥር _____	የደንበኛ የተ.እ.ታ ቁጥር _____
Suppliers VAT Reg No _____	Customers VAT Reg.No- _____
የተ.እ.ታ የመዝገብ ቀን- _____	የተ.እ.ታ የመዝገብ ቀን- _____
Date of VAT Registration _____	Date of VAT Registration _____

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ በሙሉ የአቅራቢው መረጃ በቋሚነት መታተም አለበት። ስምና አድራሻው በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብር ከፋይ ስም' ይሆናል።

ተ.ቁ	ዝርዝር መግለጫ Particulars	የገንዘብ መጠን በብር Amount In Birr
1	የታክስ ደረሰኝ የተሰጠበት ቀን _____ Tax invoice issued Date- _____ የደረሰኝ ቁጥር _____ Invoice NO. _____ ግብይት የተፈፀመበት የአቅርቦት ዋጋ (ተ.እ.ታ ሳይጨምር) The amount of Supply without VAT cash/Credit Seller	
2	የአቅርቦቱ ትክክለኛ ዋጋ (ተ.እ.ታ ሳይጨምር) The Correct amount of the Supply without VAT should have birr	
3	ልዩነት ተ.እ.ታ ሳይጨምር (ከተራ ቁጥር 1 ሲቀነስ ተራ ቁጥር 2) Difference without VAT (1-2)	
4	ልዩነት ተ.እ.ታ ላይ (ተራ ቁጥር 3 ሲባዛ 15%) Difference in VAT 15% (3*15%)	
5	ጠቅላላ ልዩነት ተ.እ.ታ ጨምሮ (ተራ ቁጥር 3 ሲደመር ተራ ቁጥር 4) Total Difference including VAT (3+4)	

A brief explanation of the circumstance giving rise to the issuing of the tax credit note.

የዘጋጅው የፀደቀው
Prepared by-----

Approved by-----

ማሳሰቢያ:-

- ለታክስ ክፍሊት ሰነድ አግባብነት ያለውን ታክስ የሚከፈልበት አቅርቦት ለይቶ የሚያሳይ ባቂ ማስረጃ ከዚህ ሰነድ ጋር አብሮ መቅረብ ይኖርበታል፡፡
Information sufficient to identify the taxable supply to which the tax credit note relates should attach.
- በውሩ ውስጥ የግብይት ዋጋ ማስተካከያ ተደርጎ ከሆነ ይህ ሰነድ ከውሩ የተጨማሪ እሴት ታክስ ማስታወቂያ ቅፅ ጋር ተያይዞ መቅረብ ይኖርበታል፡፡
The credit note should attach and declare with the Value Added Tax declaration form if correction is made within the tax period.
- ደረሰኙ በሶስት ኮፒ ተዘጋጅቶ 1ኛው ለገዥው 2ኛው ለሂሳብ ክፍል 3ኛው ከፕዱ ጋር ተያይዞ ይቀመጣል፡፡
Distribution 1st copy —customer, 2nd copy —account, 3rd copy —pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ—ቅ/ጽ/ቤት በ—ቀን—ወር— ዓ.ም. በቁጥር— በተባል ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

ቀን-----
Date-----

የታክስ ደብዳቤ ሰነድ
Tax Debit Note

ከ	ለ
From	To
አድራሻ _____ ክ/ከ _____ ቀበሌ _____	አድራሻ _____ ክ/ከ _____ ቀበሌ _____
Address _____ Sub -City _____ kebele _____ H.No _____	Address _____ Sub-City _____ kebele _____ H.No _____
የአቅርቦት የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____	የደንበኛ የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____
Suppliers TIN _____	Customers TIN _____
መለያ ቁጥር የተሰጠበት ቀን _____	መለያ ቁጥር የተሰጠበት ቀን _____
Date of Issue _____	Date of Issue _____
የአቅርቦት ተ.እ.ታ ቁጥር _____	የደንበኛው የተ.እ.ታ ቁጥር _____
Suppliers VAT Reg No _____	Customers VAT Reg.No- _____
የተ.እ.ታ ምዝገባ ቀን _____	የተ.እ.ታ የምዝገባ ቀን _____
Date of VAT Registration _____	Date of VAT Registration _____

በስተግራ ያለው ባዶ ቦታ በሙሉ የአቅርቦት መረጃ በቋሚነት መታተም አለበት፡፡ ስምና አድራሻው በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) ላይ የተጠቀሰው 'የግብርከፋይስም' ይሆናል፡፡

ተ.ቁ	ዝርዝር መግለጫ Particulars	የገንዘብ መጠን በብር Amount In Birr
1	የታክስ ደረሰኝ የተሰጠበት ቀን _____ Tax invoice issued Date- _____ የደረሰኝ ቁጥር _____ Invoice NO. _____ ግብደት የተፈፀመበት የአቅርቦት ዋጋ (ተ.እ.ታ ሳይጨምር) The amount of Supply without VAT cash/Credit Seller	
2	የአቅርቦቱ ትክክለኛ ዋጋ (ተ.እ.ታ ሳይጨምር) The Correct amount of the Supply without VAT should have birr	
3	ልዩነት ተ.እ.ታ ሳይጨምር (ከተራ ቁጥር 1 ሲቀነስ ተራ ቁጥር 2) Difference without VAT (1-2)	
4	ልዩነት ተ.እ.ታ ላይ (ተራ ቁጥር 3 ሲባዛ 15%) Difference in VAT 15%(3*15%)	
5	ጠቅላላ ልዩነት ተ.እ.ታ ጨምሮ (ተራ ቁጥር 3 ሲደመር ተራ ቁጥር 4) Total Difference including VAT (4+3)	

የታክስ ደብዳቤ ሰነድ መስጠት ያስፈለገበት አጭር መግለጫ
A brief explanation of the circumstance giving rise to the issuing of the tax debit note

ያዘጋጀው/የፀደቀው
Prepared by-----

Approved by-----

- ማሳሰቢያ:-
- ለታክስ ደብዳቤ ሰነድ አግባብነት ያለውን ታክስ የሚከፈልበት አቅርቦት ለይቶ የሚያሳይ በቂ ማስረጃ ከዚህ ሰነድ ጋር አብሮ መቅረብ ይኖርበታል፡፡
Information sufficient to identify the taxable supply to which the tax debitnote relates should attach.
 - በወሩ ውስጥ የግብደት ዋጋ ማስተካከያ ተደርጎ ከሆነ ይህ ሰነድ ከወሩ የተጨማሪ እሴት ታክስ ማስታወቂያ ቅፅ ጋር ተያይዞ መቅረብ ይኖርበታል፡፡
The debitnote should attach and declare with the value Added Tax declaration form if correction is made within the tax period
 - ደረሰኙ በሰላት ኮፒ ተዘጋጅቶ 1ኛው ለገዥው 2ኛው ለሂሳብ ክፍል 3ኛው ከፓዱ ጋር ተያይዞ ይቀመጣል ፡፡
Distribution 1st copy —customer, 2nd copy —account 3rd copy —pad

በገቢዎች ሚኒስቴር በ—ቅ/ጽ/ቤት በ—ቀን—ወር— ዓ.ም. በቁጥር— በተባፈ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

የድርጅቱ ስም _____ የደረሰኝ ቁጥር _____
አድራሻ ክ/ክ _____ ቀበሌ _____ Invoice No _____
ወረዳ _____ የቤት ቁ. _____ ቀን _____
የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____ Invoice Date _____
TIN _____
የተ.አ.ታ. ቁጥር (ካለው) _____
VAT NO _____

የታተመ
Per-printed

ከሠንጠረዥ "መ" ገቢዎች እና ነዋሪ ካልሆነ ከማዕድን ንዑስ ሥራ ተቋራጭ ክፍያ ላይ ለተቀነሰ ግብር የተሰጠ ደረሰኝ

Receipt for withholding Tax from schedule D & non-resident sub contractor in mining sector income

የተቀነሰበት ሰው ስም _____

Recipient Name

የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር (ካለው) _____

Tax payer Identification NO. (TIN)

አድራሻ ክልል _____ ክ/ከተማ _____ ቀበሌ/ወረዳ _____ የቤት ቁጥር _____

Address Region Sub City kebele House No

የግብይቱ ዓይነት _____

Type of Transaction

የግብይቱ የገንዘብ መጠን በአሃዝ _____ በፊደል ብር _____

Amount of Transaction In No. Birr In Word Birr

በግብር ህጉ ድንጋጌ መሠረት ተቀናሽ የተደረገ ምጣኔ % ግብር ብር _____

% Tax Withheld Birr _____

ክፍያ የተፈጸመበት ቀን የባንክ ሰነድ ቁጥር _____ የቼክ ቁጥር _____

Payment date Bank Voucher No Cheque No _____

የግብር ደረሰኝ ቁጥር (ካለው) _____

Purchase Invoice No;

በፊደል ገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 979/2008 አንቀጽ 37(4)፣ 51(2)፣ 53(1), 54፣ 55፣ 56፣ 57፣ 62 እና

63 መሠረት ከላይ ስማቸው ለተጠቀሰው ሰው ከፈጸምነው ክፍያ ለግብር ሰብሳቢ መ/ቤት የሚከፈል

% ግብር ብር _____ ቀን ስንት ማስቀረታችንን እናረጋግጣለን፡፡

We have withheld from the above named Person Birr _____ representing % tax payable to the tax authority as per Article 37(4)፣ 51(2)፣ 53(1), 54፣ 55፣ 56፣ 57፣ 62 & 63 of the Federal income Tax proclamation No. 979/2016.

ስም _____ ፊርማ _____

Name Signature

የሥራ ኃላፊነት _____

Position

ስርጭት፡-ዋናው ለተቀነሰበት ድርጅት፣ 2ኛው ኮፒ ግብሩን ለቀነሰው ድርጅት ሐሳብ ክፍል፣ 3ኛ ኮፒ ለጥራዝ

Distribution:-original to Tax payer፣ 2nd Copy to the withhold agents account፣ 3rd copy to pad

ገቢዎች ሚኒስቴር በ _____ ት/ጽ/ቤት በ _____ ወር _____ ዓ.ም. በቁጥር _____ በተባራ ደብዳቤ እንዲታተም ተፈቅዶ የታተመ፤

የድርጅቱ ሥራ
አስከፊዎች ወይም
ባለቤት
ፎቶግራፍ

የገቢዎች ሚኒስቴር

የደረሰኝ ህትመትና አጠቃቀም መከታተያ ካርድ

የታክስ ከፋይ ስም የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር

የንግድ አድራሻ ክፍለ ከተማ ቀበሌ የቤት ቁጥር

የንግድ ዓይነት ስ. ማህተሚያ የታተመ

[illegible]

ማሳሰቢያ፡

- ይህ ካርድ ማንኛውም ሰው ሊያየው በሚችል ቦታ መስቀል አለበት።
- ደረሰኝ ለማሳተም ፈቃድ ሲጠይቁ ካርዱን ይዘው መምጣትዎን አይዘነጉ።
- የደረሰኝ ህትመትና አጠቃቀም ቁጥጥር ለማድረግ ከታክስ ባለስልጣኑ የሚመለከታቸው ክፍሎች ካርዱን ሲጠይቁ ማሳየት አለባቸው።

ማህተም (የታክስ
ባለስልጣን)

የደረሰኝ ጠፋብኝ ማስታወቂያ

በ.....ክልል በ..... ከተማ በ.....ቀበሌቤት
ቁጥር.....በግብር ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN)
ለሚታወቀው የ..... ንግድ ድርጅቱ የሚጠቀምበትን ደረሰኝ በታክስ
ከፋይነት ከተመዘገብኩበት ከ..... ቅ/ጽ/ቤት የህትመት ፈቃድ በማግኘት
ካሳተምኩት ደረሰኝ ውስጥ ከቁጥር.....እስከ ያለው
የ.....ደረሰኝ ጥቅም ላይ ሳይውል ስለጠፋብኝ
በማናቸውም አካል ወንጀል እንዳይሰራበት የጠፋ መሆኑን የ3ኛ ወገን እንዲያውቀው ይህ
ማስታወቂያ ተላልፏል፡፡ ነገር ግን ከደረሰኙ ውስጥ ተሰርቶበት ያገኘ ወይም ከድርጅቱ
ግዥ በመፈጸሙ ክፍያ ለመፈጸሙ በማስረጃነት የተቀበለ ማንኛውም ሰው ከላይ
ለተጠቀሰው በታክስ ከፋይነት ለተመዘገብኩበት የ..... ቅ/ጽ/ቤት
ወይም በአቅራቢያው ለሚገኝ ገቢ ሰብሳቢ መ/ቤት በማስታወቅ በታክስ አሰባሰብ ላይ
ትብብር እንዲያደርግ እገልጻለሁ፡፡

ድርጅቱ በታክስ ከፋይነት የሚታወቅበት ስም

የገቢዎች ሚኒስቴር

ጥቅም ላይ የማይውሉ በመሆኑ እንዲሰረዙ የሚቀርቡ ደረሰኞች ዝርዝር ማቅረቢያ ቅጽ

ደረሰኞቹ እንዲሰረዙ የጠየቀው ግለሰብ ወይም ድርጅት ስም _____
የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር (TIN) _____
የተጨማሪ እሴት ታክስ ቁጥር (VAT No.) _____
አድራሻ _____ ስልክ ቁጥር _____ ፖ.ሣ.ቁ _____

እንዲሰረዙ የቀረቡ የህትመት ፈቃድ የተሰጠባቸው የደረሰኝ ዓይነት እና ቁጥሮች፡

ፈቃድ የተሰጠበት ቀን	_____	የደረሰኝ ዓይነት	_____	ከ	_____	እስከ	_____
ፈቃድ የተሰጠበት ቀን	_____	የደረሰኝ ዓይነት	_____	ከ	_____	እስከ	_____
ፈቃድ የተሰጠበት ቀን	_____	የደረሰኝ ዓይነት	_____	ከ	_____	እስከ	_____
ፈቃድ የተሰጠበት ቀን	_____	የደረሰኝ ዓይነት	_____	ከ	_____	እስከ	_____

እንዲሰረዙ የቀረቡ የደረሰኝ ዓይነት እና ቁጥሮች፡-

የደረሰኝ ዓይነት	_____	ከ	_____	እስከ	_____
የደረሰኝ ዓይነት	_____	ከ	_____	እስከ	_____
የደረሰኝ ዓይነት	_____	ከ	_____	እስከ	_____
የደረሰኝ ዓይነት	_____	ከ	_____	እስከ	_____

ደረሰኞች የሚሰረዝበት ምክንያት _____

የጠየቀው ታክስ ከፋይ ግለሰብ ወይም ድርጅት ለመሰረዝ የተረከበው ሰራተኛ

ሥም _____
ቀን _____
ፊርማ _____

ሥም _____
ቀን _____
ፊርማ _____

የገቢዎች ሚኒስቴር
የማተሚያ ቤቶች በየሩብ ዓመቱ የደረሰኝ ህትመት
ሪፖርት ማቅረቢያ ቅጽ

ስም _____ ት/ጽ/ቤት _____
 የማተሚያ ቤቱ ስም _____
 የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር _____
 የተጨማሪ እሴት ታክስ ቁጥር _____
 የብቃት ማረጋገጫ የምስክር ወረቀት ቁጥር _____
 ከ _____ ቀን 20 _____ ዓ.ም. እስከ _____ ቀን 20 _____ ዓ.ም. ድረስ የታተመ ደረሰኞች መረጃ

ተ.ቁ	የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ የተሰጠው					የታተመ ደረሰኝ		ምርመራ
	የግለሰብ ወይም የድርጅቱ ስም	የደብዳቤ		የደረሰኝ ዓይነት	ብዛት	ብዛት	ክ-እስከ	
		ቀን	ቁጥር					

* በዚህ የሪፖርት ማቅረቢያ ቅጽ ላይ የሰፈሩ መረጃዎች ሁሉም ትክክልና የተሟሉ መሆኑን አረጋግጣለሁ፡፡

የማተሚያ ድርጅቱ ኃላፊ ወይም ተወካይ ስም _____

ፊርማ _____

ቀን _____

ማሳሰቢያ፡-

ሪፖርቱ የሚተረበው የደረሰኝ ህትመት ፈቃድ ሰጪው ታክስ ለሚከፍልበት ት/ጽ/ቤት ነው፡፡

*

